

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 23. JANUAR 1981

ŠTEV. 4 (2003)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilingov
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

ODNOSI SLOVENIJE S SOSEDNIMI DEŽELAMI:

Vprašanja manjšin in njihovih pravic so bila vedno v ospredju srečanj

V okviru rednih tiskovnih konferenc o posameznih vprašanih dejavnosti Socialistične republike Slovenije je republiški komite za informiranje prejšnji teden priredil v Ljubljani pogovor z novinarji o trenutnih vprašanih sodelovanja Slovenije s sosednjimi državami in deželami. Novinarjem so o tej problematiki govorili predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan in njegov namestnik Drago Mirošič, predsednik skupščine komisije za mednarodne odnose Bojan Lubej ter predsednik komisije SZDL Slovenije za manjšinska in izseljenska vprašanja Danilo Türk.

Na tiskovni konferenci so predelovanja s sosedi v seji svoji kompleksnosti najpomembnejše v pri-

zadevanjih Slovenije na mednarodnem področju. Pri tem so znova potrdili prepričanje, da se sodelovanje med državami in deželami lahko uspešno razvija samo v pogojih dobrega sosedstva in da se samo tako lahko lažje rešujejo tudi vsa odprta vprašanja. Prav s tem namenom je v zadnjem času imela Slovenija vrsto srečanj s sosednjimi deželami in njihovimi predstavniki, prav tako pa si bo tudi še naprej prizadevala ustvariti stike ne glede na različne pristojnosti posameznih dežel pri reševanju vprašanj skupnega zanimanja. Takšno nenehno pretakanje želja, interesov in dogovorov lahko le pozitivno vpliva, da se načeta vprašanja kasneje rešujejo tudi na ravni držav.

Posebej so na konferenci naglasili, da predstavniki Slovenije ob dobrem razvoju sosedskega sodelovanja in kljub uspešnosti pogovorov na vseh področjih niso podcenjevali položaja slovenskih narodnostnih skupnosti v teh državah — „nasprotno, vprašanja reševanja njihovih narodnostnih pravic so bila vedno v ospredju srečanj“. Sogovornikom so povedali, da je boj za obstanek in razvoj tistih delov slovenskega naroda, ki živijo izven meja matične domovine, strateška usmeritev Slovenije in sestavni del reševanja nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji.

Pri tem so predstavniki Slovenije — kakor je bilo povedano na tiskovni konferenci — vedno poudarjali in bodo pri tej opredelitvi vztrajali tudi v bodoče, da predvsem mednarodno pravne obveznosti zavezujejo sosednje države, da zaščitijo obstoj in razvoj manjšin. V primeru Italije je to osimski sporazum, ki ga Jugoslavija in Slovenija jemljeta za celovit akt urejanja odnosov z zahodno sosedo; v primeru Avstrije pa je to državna pogodba, ki v 7. členu izrecno govori o dolžnostih avstrijske republike do manjšin. Ob teh dvostranskih mednarodno pravnih dokumentih v zadnjem času reševanje manjšinskih vprašanj regulira tudi še vse več multilateralnih aktov, kot so dokumenti OZN in različnih komisij za človekove pravice.

„Poleg tega osnovnega načela — je bilo rečeno na tiskovni konferenci — velja poudariti, da se je Slovenija vedno zavzemala za to, da manjšina postane subjekt pri obravnavanju svojih vprašanj kot tudi vprašanj družbe, v kateri živi in da je pri tej vlogi lahko toliko bolj uspešna, kolikor tesnejša je njena povezanost z demokratičnimi silami in s razvojem demokratičnih odnosov.“ V tej povezavi so predstavniki Slovenije ocenili, da je za doseg najboljših rezultatov potrebna akcijska enotnost Slovencev v posameznih deželah in da je vsako odstopanje od take enotnosti lahko škodljivo.

SLOVENSKA
PROSVETNA
ZVEZA

vabi na

Prešernovo proslavo

ob slovenskem
kulturnem praznikuin ob
150-letnici rojstva
slovenskega pisatelja

Frana Levstika

v četrtek 5. februarja 1981 ob 19. uri v AVLI SLOVENICI v Celovcu, Paulitschgasse 5—7.

Sodelujejo:

- slavnostni govornik univ. prof. dr. Jože Koruza
- recitacijska skupina Slovenske prosvetne zveze
- pevski solist Tone Kozlevčar
- mladi glasbeni solisti Andrej Feinig in Hanzi Kežar ml. (klavir) ter Lucija in Marija Feinig (flavta-kitara).

Ljubitelje slovenske kulture in umetnosti vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu. Z udeležbo bomo izpričali našo povezanost z narodno celoto in s slovensko kulturo.

Odbor

Sedemdesetletnica zveznega kanclerja Bruna Kreiskega

Včeraj je praznoval zvezni kancler in predsednik socialistične stranke Avstrije dr. Bruno Kreisky svojo sedemdesetletnico. Njegov življenjski jubilej je sprožil celo vrsto slavljelj, ki se odvijajo ves teden na najrazličnejših ravneh. Jubilatovo ime se v teh dneh pojavlja v vseh časopisih in revijah, kjer so obširno prikazali njegovo življenjsko pot in ocenili predvsem pol stoletja njegovega političnega delovanja.

Naj ima kdo iz političnih ali drugih vzrokov kakršno koli mnenje o jubilaru — mimo dejstva nihče ne more, da je dr. Bruno Kreisky že za časa življenja postal del avstrijske zgodovine. Njegova pot, ki ga je že v mladih letih vodila v vrste delavskega gibanja in ga privedla ne samo na vrh avstrijske socialdemokracije, marveč tudi na vodilen položaj v socialistični internacionali, je pač neločljivo povezana z vsem povojnim razvojem avstrijske republike. Še posebno pa velja to za dobo po letu 1970, ko si je SPÖ pod njegovim vodstvom prvič priborila in potem vse

do danes tudi uspešno branila položaj najmočnejše in obenem vladne stranke.

V vlogi predsednika stranke in vlade je vtisnil dr. Kreisky pečat svoje osebnosti celotnemu razvoju v Avstriji in se zlasti v zadnjih letih začel uveljavljati tudi v širokem mednarodnem dogajanju. S svojimi pogledi in predvsem s svojimi odločitvami pogosto naleti na nasprotovanja in odpore, ki pa jih navadno zna zgladiti z diplomatično zvižahnostjo, s katero si je tudi prislužil vzdevek „lisjaka“.

Ob 70-letnici je kanclerju Kreiskemu poslala čestitke tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem. Čestitala mu je k življenjskemu jubileju ter mu želela še naprej ustvarjalnih moči in uspešnega dela v korist avstrijske domovine in vseh njenih državljanov. V tej zvezi je posebej izrazila upanje, da bo končno prišlo do pozitivnega premika tudi pri uresničevanju pravic, ki jih koroškim Slovincem zagotavlja člen 7 državne pogodbe.

Zveza
Koroških
Partizanov

vabi na

Spominsko svečanost

v nedeljo 8. februarja 1981 ob 11. uri na grobu narodnega heroja MATIJE VERDNKA-TOMAŽA na pokopališču v Svečah.

Na sporedu bodo: polaganje vencev, spominski nagovor in kulturni prispevek.

Počastimo spomin naših mrtvih junakov, ki so darovali življenje za svobodo v borbi proti fašizmu.

Glavni odbor

Zamenjava v Ameriki

Ravno v trenutku, ko je v torku v Teheranu po več kot enem letu končno le prišlo do razpleta znane zadeve z ameriškimi talci, je v Washingtonu novi ameriški predsednik Ronald Reagan slovesno prevzel dolžnosti voditelja Združenih držav Amerike. Sovpadanje obeh dogodkov gotovo ni bilo naključno, marveč je šlo za dobro preračunano potezo, s katero je Iran novega ameriškega predsednika Reagana neposredno „vključil“ v kupčijo, ki jo je malo prej sklenil z njegovim predhodnikom Carterjem.

Zadeva z 52 člani ameriške ambasade v Teheranu, ki so jih pred več kot letom dni ugrabili in jih doslej zadrževali kot talce, se je v zadnji fazi spremenila v največjo finančno transakcijo vseh časov, kakor so komentirali časopisi. Kot „ceno“ za osvoboditev talcev se je morala Amerika obvezati, da se ne bo več ne neposredno ne posredno, ne vojaško ne politično vmešavala v notranje zadeve Irana; predvsem pa bo Amerika Iranu vrnila zaseženo šahovo premoženje in drug iranski denar, ki ga ima zaseženega. Ravno v zvezi s temi denarji pa je javnost konfrontirana s strašno resnico, očitno značilno za današnji svet: Iranci so morali seči po nelegalnih sredstvih ter so grobo kršili načela mednarodnega prava, da so si priborili vrnitev premoženja, ki je pravzaprav njihovo.

V tej luči je treba videti tudi izjave, ki so bile podane ob predsedniški zamenjavi v Ameriki. Prejšnji predsednik Carter je v svojem poslovnem govoru zelo poudarjal človekove pravice, na katere je potem opozarjal tudi njegov naslednik Reagan — oba pred kuliso ameriške stvarnosti, za katero je genocidna politika napram

indijanskemu ljudstvu enako „na dnevnem redu“ kot pa rasistična politika nad črnim prebivalstvom. Reagan pa je obenem svoje rojake tudi rotill, da morajo postati spet bolj samozavestni in da si mora Amerika spet priboriti položaj vodilne države v svetu, medtem ko je „sovražnike Amerike“ resno svaril, pri čemer niti ni izključeval oboroženega spopada vključno atomskega orožja.

Ustoličenje novega ameriškega predsednika je v ostalem presegalo vse dosedanje izkušnje celo za ameriške pojme, kjer so bolj kot kjer koli drugod v svetu vajeni najrazličnejših predstav s pristnim ali tudi samo lažnim bliščem hollywoodske „tovarne sanj“. Saj so bili prav nekdanji umetniški kolegi predsednika Reagana tisti, ki so imeli v rokah prireditve ob njegovem prevzemu oblasti, in so tudi prav po hollywoodsko poskrbeli za velikanski cirkus, ki se je cel teden odvijal v Washingtonu in v mnogih drugih krajih Združenih držav Amerike. Ze po prvih ocenah navajajo, da so stroški Reaganovih proslavljanj presegli dvakratno višino tistih, ki jih je porabil Carter, ko je pred štiri leti „počastil“ svoj prihod v Belto hišo.

Ali bo Reagan s svojo politiko v prihodnjih štirih letih te velikanske izdatke tudi opravičil, bo pokazala svedba šele bodočnost. Od tega, kako bo usmeril in vodil svojo politiko, je v veliki meri odvisna usoda ne le Amerike marveč vsega sveta. Zato vsa svetovna javnost razumljivo z velikim zanimanjem spremlja zamenjavo v Beli hiši ter bo z ustreznostjo sledila tudi vsemu tistemu, kar se bo tam dogajalo.

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA:

30 let uspešnega dela pri utrjevanju vezi med domovino in Slovenci po svetu

V okviru slavnostne seje, ki so se je udeležili tudi vodilni predstavniki družbenopolitičnega in kulturnega življenja Slovenije, so prejšnji teden proslavili 30-letnico ustanovitve in plodnega delovanja Slovenske izseljenske matice, katero je predsedstvo SFR Jugoslavije za to njeno delo odlikovalo z redom zaslug za narod z zlato zvezdo.

Slovenska izseljenska matica je bila ustanovljena pred tremi deset-

letji kot „bratska organizacija, ki bo povezana z vsemi rojaki po svetu“. In res je matica v teh desetletjih bistveno prispevala k razvijanju in pospeševanju stikov med domovino in slovenskimi izseljenci ter njihovimi potomci, med katerimi je delovala predvsem pri razvijanju in bogatitvi kulturnega življenja ter ohranjanju slovenskega maternega jezika. Poleg tega pa je veliko prispevala tudi k prodiranju resnice o novi stvarnosti v Slove-

niji in Jugoslaviji, kar velja še posebej za prvo povojno obdobje, ko je prav izseljenska matica odigrala zelo pomembno vlogo pri seznanjanju rojakov in preko njih svetovne javnosti z resnico o narodnoosvobodilnem boju slovenskega in ostalih jugoslovanskih narodov ter njihovih naporov pri gradnji nove socialistične domovine.

Dejavnost izseljenske matice je izredno pestra. V ta krog sodi skrb za gostovanje slovenskih kulturnih skupin med izseljenci širom po svetu. Poleg tega posreduje rojakom glasbeno gradivo, knjige, časopise, gramofonske plošče, filme in drugo gradivo. Tako je matica v tridesetih letih svojega obstoja posameznikom, knjižnicam, šolam, izseljenkim društvom in časopisom poslala na desettisoče slovenskih knjig, not, plošč, kaset, zemljevidov, turističnih vodičev itd. Od leta 1954 izdaja matica svojo revijo „Rodna gruda“ in „Slovenski koledar“, ki imata bralce kar v 44 državah sveta.

O tej bogati dejavnosti matice sta na slavnostni seji govorila predsednik Stane Kolman in tajnik Marko Pogačnik. Pri tem je bilo poudarjeno, da Slovenska izseljenska matica ni bila le ena prvih takih organizacij v Jugoslaviji, marveč je vzpodbudila tudi ustanovitev koordinacijskega odbora vseh jugoslovanskih matic, ki pomeni važno povezavo in obogatitev prizadevanj za utrjevanje stikov med matičnim narodom in njegovimi člani, ki žive izven meja matične države.

Visoko odlikovanje, ki ga je prejela matica ob svoji tridesetletnici, je predsedniku Kolmanu izročila podpredsednica republiške konference SZDL Slovenije Tilka Blaha, ki je prav tako naglasila pomembno vlogo in delo matice. Poudarila je, da odlikovanje pomeni priznanje Slovenski izseljenski matici in vsem tistim, ki so 30 let pomagali uresničevati cilje socialistične samoupravne skupnosti pri utrjevanju in poglabljanju stikov med Slovenci doma in v tujini, pri ohranjanju njihove narodne zavesti, ohranjanju materinega jezika in kulture med izseljenci in njihovimi potomci. Posebej pa je podpredsednica SZDL spomnila na letošnjo 30-letnico smrti znanega slovensko-nemškega pisatelja Louisa Adamiča, „čigar ime in delo sta tesno povezana z nastajanjem novih odnosov med samoupravno socialistično Jugoslavijo in Združenimi državami Amerike“.

Izšel je nov zvezek v zbirki „Skupna Koroška“

Pretekli teden sta predstavnika nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije dr. Valentin Inzko in dr. Ernst Waldstein tisku predstavila nov zvezek iz zbirke „Das gemeinsame Kärnten — Skupna Koroška“.

Gre za 9. izdajo te publikacije, ki tokrat prinaša gradivo dveh seminarjev, na katerih so zgodovinarji iz Koroške, Slovenije in Trsta obravnavali razvoj nacionalnega vprašanja na Koroškem v času od leta 1848 do 1918 in od 1918 do leta 1938. Prvi seminar je bil v Salzburgu, drugi pa v Celovcu. Na obeh seminarjih so predavali znani strokovnjaki, kot so dr. Andreas Moritsch, dr. Dušan Nečak, univ. doc. dr. Jože Pirjevec, univ. prof. dr. Erika Weinzirl, dr. Hanns Haas, dr. Avguštin Malle, univ. ass. dr. Karl Stuhlpfarrer, prof. dr. Heimo Titz in drugi. Zato je knjiga, ki obsega 221 strani, brez dvoma lep prispevek k informaciji o zgodovini na Koroškem in s tem gotovo tudi k zblizjevanju obeh narodov v deželi. Na podlagi objavljenih referatov ima bralec tudi možnost primerjave stališč iz različnih zornih kotov, potom katerih si sam lahko ustvari podobo časa, ki so ga historiki obravnavali.

Predstavnika izdajatelja sta ob predstavitvi 9. knjige povedala, da je izdajo finančno podprla tudi koroška deželna vlada in da je knjiga predvsem namenjena učiteljem zgodovine na Koroškem. Naklada 9. knjige „Gemeinsames Kärnten — Skupna Koroška“ znaša 400 izvodov, kar je razmeroma malo, vendar je bilo tozadevno povedano, da je ponatis tehnično vsak čas možen.

Kljub pozitivni dejavnosti nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije pa moramo ob tej priložnosti le naglasiti, da naslov te publikacije, ki je dvojezičen, ni povsem upravičen, saj je vsebina le-te samo enojezična — nemška. Pri tem bi pričakovali, da bi bili vsaj prispevek slovenskih referatov dvojezični, če pa bi založniki bili dosledni, nam tega vprašanja ne bi bilo treba načenjati, ker je o skupni Koroški možno govoriti le, če je slovenski jezik nemškemu enakopraven.

Nepotrebna zaskrbljenost

Tekom leta 1981 bodo na priporočilo Združenih narodov v večini držav širom sveta spet izvedli popis prebivalstva, ali — kakor to imenujemo v Avstriji — ljudsko štetje, ki je navadno „na dnevnem redu“ vsakih deset let. Zadnje redno štetje je bilo tudi v Avstriji leta 1971, kajti leta 1976 izvedene polomije s „štetjem posebne vrste“, kakor pove že ime samo, res ni mogoče uvrščati med take popise, saj je tako po obliki kot še posebej po rezultatih vidno izpadalo iz okvira vseh mednarodno priznanih akcij demografije.

Kakor bo ljudsko štetje letos v Avstriji, tako bodo prebivalstvo popisovali tudi v Jugoslaviji. To pa dela določenim krogom na Koroškem nepotrebne skrbi že sedaj, čeprav je do štetja v Jugoslaviji še dobra dva meseca. Izvedeno bo namreč v času od 1. do 15. aprila in že to smatrajo koroški zaskrbljenosti za nekaj izrednega, zaskrbljujočega. Še posebno pa jim povzroča noči brez spanja dejstvo, da bodo v Jugoslaviji spraševali tudi po narodni pripadnosti in po jeziku. Ta zaskrbljenost jih sili v dvomljive primerjave med Avstrijo in Jugoslavijo in skušajo iz tega skonstruirati neke „obveznosti“, ki naj bi jih iz jugoslovanskega primera izvajali koroški Slovenci.

O stališčih koroških Slovencev do ljudskih štetij, do njihove oblike in predvsem do njihovih rezultatov in do zlorabe le-teh je bilo v preteklosti že veliko povedanega; stališča k vsem tem vprašanjem bomo gotovo pravočasno in jasno zavzeli tudi v zvezi z letošnjim popisom. Eno pa že zdaj lahko nedvoumno povemo: Delati tozadevne primerjave med Avstrijo in katero koli drugo državo ter iz tega potem vsiljevati koroškim Slovincem določene „obveznosti“ — tega je zmožen samo nekdo, ki ali razmer tu in drugod ne pozna, ali pa je do skrajne mere podel in nizkoten. Kajti način izvedbe ljudskih štetij v Avstriji in predvsem zloraba njihovih z dvomljivimi metodami pridobljenih rezultatov so v znanstvenem svetu na tako slabem glasu, da je ta ljudska štetja celo priznan avstrijski izvedenec imenoval „sredstva statističnega genocida“.

Kje so vzroki takemu stanju, je hote ali nehote odkril dvorni svetnik Unkart, ko je v diskusiji po nedavnem predavanju abweckampferskega „izvedenca za ljudska štetja“ Einspielerja povsem pravilno ugotovil, da je na Koroškem najprej treba ustvariti vzdušje, torej pogoje, da se bodo pripadniki manjšine lahko res svobodno priznavali k svoji narodnosti. Skrbi, ki si jih delajo na Koroškem zaradi popisa v Jugoslaviji, pa so res odveč.

Spremembe v vladi

Vse je prišlo tako, kakor sta to želela kancler Kreisky in socialistična stranka oziroma vlada. Ves direndaj avstrijske ljudske stranke, njenega predsednika Mocka in odvetnika Grafa ni nič pomagal — razen do spoznanja, da ta stranka še nikdar ni bila tako „na psu“, kot se trenutno nahaja, pri čemer pa je njena največja napaka in slabost v tem, da se tega dejstva očitno sama ne zaveda, ker še vedno ne more preboleti izgube absolutne večine v letu 1970.

Z mogočnim grmenjem je reagiral predsednik ÖVP Mock na predlog socialistov, da bi dosedanji finančni minister Androsch (za katerega odstop je Mock pravzaprav posredno tudi odgovoren) postal gen. direktor največje avstrijske banke Creditanstalt ali kratko CA. Toda kljub temu, da je Mock zagotavljal, da ÖVP nikdar ne bo trpela Androscha v CA; kljub temu, da je odvetnik ljudske stranke proti Androschu skonstruiral tožbo za tožbo (o katerih verjetno niti sam ne verjame, da so pravno dovolj osnovane); kljub temu, da ima ÖVP v nadzornem odboru CA (relativno) večino, je ta odbor minuli teden z večino 14:13 odločil, da se Androsch preseli v vodstvo CA, sprva kot namestnik generalnega direktorja, poleti pa po vsej verjetnosti dokončno kot generalni direktor.

Vlogo jezička na tehtnici pri tej spremembi je pripadla edinemu FPÖ-jevskemu zastopniku v nadzornem odboru CA, ki je po navodilu svoje stranke glasoval za Androscha. Kot „ceno“ za to kupčijo je FPÖ oz. njen predsednik Steger postavil socialistom zahteve, ki so vredne sedanjega predpustnega časa. Namestitve na vodilnih javnih položajih v bodoče ne smejo več zavzeti od strankarskega proporca, marveč mora biti odločilna zahtevana kvalifikacija posameznega kandidata, kar seveda ne pomeni nič drugega, kakor da hoče biti v bodoče pač tudi FPÖ udeležena pri rezanju pogače najvišjih položajev. Še bolj pustna pa se sliši druga zahteva: Steger se je razburil, da bančni direktorji v Avstriji mnogo preveč zaslužijo (kar objektivno tudi drži) in je zahteval zmanjšanje teh dohodkov. Za Stegerja in njegovo FPÖ zveni takšna zahteva naravnost revolucionarno, saj bi to vendar pomenilo temeljito preusmeritev v njeni dosedanji politiki.

Draga domovina, bodi mirna! Nihče iz kroga bančnih direktorjev ne bo trpel gladu, čeprav je Kreisky to zahtevo načelno takoj podprl — saj on je vendar socialist — in se spomnil, da je bil že vedno mnenja, da tako visokih plač nihče ne more zaslužiti s svojim delom. Kajti način, kako se nameravajo lotiti „znižanja“ najvišjih dohodkov, že vnaprej zagotavlja, da bo vse skupaj le pesek v oči javnosti: kot zgornja meja naj bi namreč veljali dohodki zveznega predsednika, torej najvišjega predstavnika države. Ob takih primerjavah in „reformah“ človek ne ve več, ali so v teh krogih res že tako prepričani o uspehih pomeunjavanja in manipuliranja javnega mnenja ter mislijo, da je avstrijsko ljudstvo res že med najneumnejšimi na svetu, da bi kaj takega jemalo resno; ali pa je njihov cinizem že tako izoblikovan, da sami sebe nimajo več pod nadzorstvom.

Vsekakor se je Androsch iz vladne palače preselil na sedež vodilnega bančnega zavoda in v terek je zvezni predsednik potrdil novo oziroma delno spremenjeno zvezno vlado. O njeni sestavi ni bilo več nobenih ugibanj ali presenečenj: vicekancler je postal minister za pouk in umetnost Fred Sinowatz; novi finančni minister je dosedanji minister za zdravstvo in okolje dr. Herbert Salcher, ki pa je dobil „pomočnika“ v osebi državne tajnika prof. Hansa Seidla, priznanega strokovnjaka; minister za zdravstvo in okolje pa je postal prav tako strokovnjak — zdravnik dr. Kurt Steyrer.

Z osebo Salcherja je novi finančni minister spet le tehokrat in poleg tega znova tudi zastopnik desnega krila SPÖ; še bolj v desno usmerjen pa je menda novi državni tajnik Seidel, ki ga predstavljajo kot „liberalca z zavojem v desno“, vendar mu priznavajo, da je izvrsten strokovnjak. Sicer pa so vsi objubili, da bodo nadaljevali „uspešno gospodarsko pot Androscha“, tako da ni pričakovati kakih večjih sprememb v gospodarski politiki nove vlade. Ne nazadnje to tudi za ljudsko stranko pomeni, da še naprej lahko samo upa na boljše čase, ki pa se ji ob takšnem razvoju še ne obetajo tako kmalu.

fra-ter

URADNA POTRDIITEV:

Koroško vzdušje Slovincem ne dovoljuje svobodnega priznanja

Da koroški brambovci tudi tedaj ne morejo opustiti svoje protislovenske ideologije, ko se odenejo v plašč resnične ali tudi samo dozdevne znanosti, se je pokazalo v ponedeljek na celovski univerzi, ki je brambovski predsednik in gimnazijski ravnatelj Valentin Einspieler predaval o razvoju jezikovnega in narodnostnega priznavanja. Njegov referat je bil v bistvu namreč povzeten propagandne brošure, ki jo je njegova organizacija pred nedavnim izdala pod naslovom „Kärntner Weißbuch“, in je bil z znanstvenega stališča prav tako nezanimiv kot omenjena publikacija, ki je zaradi svoje vsebinske revščine v javnosti že dobila vzdevek „Kärntner Armutsbuch“. Predavatelj je spet enkrat utemeljeval teorijo o vindišarjih in ustoličeval „priznavalo načelo“ kot kriterij ljudskih štetij ter prežvekoval že znane argumentacije v zvezi z manjšinskim vprašanjem.

Bolj zanimiv je bil morda diskusijski prispevek vodje deželne ustavne službe dvornega svetnika Ralfa Unkarta. Spričo zbrane brambovske garde se je pohvalil, da je deželna uprava na Koroškem že vedno vedela, kje Slovenci živijo in koliko jih je — zato posebno ugotavljanje manjšine sploh ne bi bilo potrebno. Če je politika kljub temu terjala preštevanje, je dejal Unkart, potem je bila to le reakcija na trditve Slovencev, ki niso hoteli priznati majhnega števila manjšine in so operirali s „fantastičnimi številkami“. Objektivno pa ugotavljanje nikoli ni bilo potrebno, je zatrjeval Unkart, ker koroška uprava ve, da na Koroškem živi 15 do 17 tisoč zavednih Slovencev, medtem ko število „jezikovnih Slovencev“ ali „vindišarjev“, torej narodno nezavednih ni znano.

Ob 30-letnici „Mladega roda“ srečanje z učitelji in sodelavci

„Povod za srečanje je tokrat 30-letnica Mladega roda. Take okrogle številke vse prepogosto zavedajo v hvalisanje in opojni zanos. Po mojem pa je to dogodek, ki zadoljuje. Zadoljuje zlasti nas učitelje na dvojezičnih šolah, tiste, ki se zavedamo, da moramo slovensko besedo na Koroškem ohraniti in tudi vemo, da jo bomo ohranili le, če jo bomo znali na primeren in privlačen način približati naši mladini. Pri tem nas Mladi rod združuje. Zato kot odgovorni urednik pozivam in prosim, da ne smatrate Mladi rod kot zadevo nekaterih redkih, temveč tudi kot svojo osebno zadevo. Le tako se bomo lahko v enakem vzdušju srečali ob 60-letnici in se bodo srečali ob 100-letnici Mladega roda“.

S temi besedami je odgovorni urednik Mladega roda, T. Ogris prejšnji četrtek nagovoril nad sto slovenskih učiteljev z dvojezičnih šol južne Koroške, ki so prišli v prostore dijaškega doma Mohorjeve družbe, da skupno z izdajatelji, konzorcijem učiteljev na dvojezičnih šolah Koroške, v obliki srečanja proslavijo 30-letni jubilej izhajanja Mladega roda. Tomaž Ogris je poleg številnih učiteljev in sodelavcev tega šolskega lista (bilo jih je daleč preko sto) pozdravil tudi predstavnike političnega in kulturnega življenja Koroške in Slovenije, med njimi dolgoletnega bivšega urednika Mladega roda, vladnega

svetnika, vodjo manjšinskega oddelka pri koroškem deželni šolskem svetu Rudija Vouka, generalnega konzula SFRJ v Celovcu Milana Šamca, predstavnike slovenskih manjšinskih organizacij, predstavnic republikanskega komiteja za vzgojo in izobraževanje SRS prof. Mileno Markič, urednike mladinskih revij Slovenije in druge.

Ob tej priložnosti je Tomaž Ogris izrekel zahvalo vsem tistim, ki so nesebično in brez kakršne koli odškodnine pomagali pri urejanju in upravljanju Mladega roda pri čemer je naglasil zasluge ustanovitelja Mladega roda Franca Aichholzerja, ki je skupno z Janezom Mencijem

in Hermanom Velikom uresničil načrt o izdajanju slovenskega šolskega lista na Koroškem. O zgodovini Mladega roda je potem spregovoril ravnatelj Mirko Srienc, katerega izvajanja na drugem mestu objavljamo v celoti.

Tomaž Ogris je ob tej priložnosti predstavil tudi jubilejno, posebno izdajo Mladega roda. Kot znano, so v tej številki zastopani sami koroški mladinski pesniki in pisatelji. Govornik je tudi naglasil, da je izid te posebne izdaje finančno omogočila Slovenska prosvetna Zveza, ki je potem knjigo še vključila v svoj knjižni dar za leto 1981.

Na prireditvi pa je bilo tudi nakazano, s kakšnimi težavami, zlasti finančnimi, se bori Mladi rod oz. njegovi izdajatelji, posebno odtlej, ko je ta slovenski šolski list bil izvzet iz akcije brezplačnih učbenikov. Odtlej se položaj Mladega roda vedno bolj poslabšuje. Zato je Tomaž Ogris izrekel obema slovenskima organizacijama ZSO in NSKS zahvalo, za njuno finančno pomoč reviji. Slovenske organizacije so v zadnjem času ponovno zahtevale, da Mladi rod spet vključijo v akcijo brezplačnih učbenikov, za katero je pristoina zvezna vlada. Na proslavi je predstavnik šolskih oblasti vladni svetnik Rudi Vouk izrazil svoje začudenje nad tem, da prosvetno ministrstvo kljub številnim urgencam nikoli ni odgovorilo na tozadevne prošnje. Hkrati pa je obljubil, da se bo tudi koroška šolska oblast potrudila za primerno pot iz težav.

Posebno doživetje počastitve jubileja Mladega roda, je bil kulturni spored pri katerem je pod vodstvom Rozine Katz nastopala otroško pevsko-glasbena skupina iz Žvabeka. Pri občinstvu je mladi zbor s svojim kvalitetnim sporedom našel izredno topel in navdušen sprejem. Lepo doživetje pa je bilo tudi literarno branje koroških mladinskih pesnikov in pisateljev Milice Hrobat, Milke Mohar, Valentina Polanška in Hermana Germa, ki so se predstavili s svojimi za mladino napisanimi deli.

Končno naj še omenimo, da sta srečanje z denarno in organizacijsko podporo omogočili Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza.

SPD „Vinko Poljanec“ ima svojo knjižnico

Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu je že več let iskalo primerne prostore za svojo knjižnico. Problem je postal pereč, ker je društvu v zadnjih letih uspelo znatno povečati število knjig. Pri tem je posebno prišla do izraza pomoč kulturnih organizacij v Kamniku s katerimi SPD „Vinko Poljanec“ goji redne kulturne stike. Prijatelji v Kamniku so prosvetašem v Škocijanu podarili lepo število slovenskih knjig.

Toda težava je bila v tem, kam knjižnico namestiti. Ko je škocijanska Posojilnica v centru dobila svoje prostore, je bilo na dlani, da bi tudi za knjižnico tam bil najprimernejši prostor. Posojilničarji v Škocijanu so svojim prosvetašem šli na roko — in zdaj imajo v prostorih njihove ustanove nameščeno knjižnico, ki je prav te dni pričela poslovati oz. sposojati prve knjige.

Z veseljem so nam sporočili, da je po prvo knjigo prišel 83-letni Količev oče iz Zgornjih Žamanj. Prepričani smo, da mu bodo sledili tudi drugi ljubitelji slovenske leposlovne knjige.

SPD „Vinko Poljanec“ bo oficijelno otvoritev svoje knjižnice izvedel v okviru posebne svečanosti.

Zanimiva razstava Nižje Avstrije v Ljubljani

V okviru meddržavne kulturne izmenjave med Avstrijo in Jugoslavijo, so preteklo sredo v razstavišču Arka na Trgu osvoboditve v Ljubljani odprli razstavo „Germani, Avari in Slovani v Nižji Avstriji“, ki jo je študijsko in muzeološko pripravil muzej za prazgodovino dežele Nižje Avstrije.

Narodni muzej v Ljubljani je razstavo sprejel predvsem zaradi interesa za problematiko, ki jo razstava obravnava. V tozadevni informaciji je med drugim povedano, da Nižja Avstrija ni le neposredni sosed Slovenije, ampak se njen južni del prekriva s severnovzhodno Karantanijo 9. stoletja, ali pa karantansko krajino 10. in deloma 11. stoletja, ker so brez dvoma tam bivali tudi naši predniki. Zaradi neposredne bližine Panonske nižine in Blatnega jezera, so naši

predniki s tega prostora doživljali kulturne vplive karantansko keltske kulture in vplive iz Panonske nižine.

O slovenskih prednikih s prostora Nižje Avstrije pričajo tudi številne arheološke najdbe, prikazane na tej razstavi. Po zaslugi avstrijskih arheologov, ki so temeljito izvedli tudi to obdobje svoje zgodovine, je natančno osvetljen odnos slovenskih naseljencev do starejše avarske, langobardske in druge kulturne dediščine.

Razstava je razdeljena na razna arheološka obdobja. Prikazane najdbe spremlja bogato slikovno gradivo, ki temeljito predstavlja funkcijo posameznih predmetov ter povedo še vse o njihovi časovni in stilni opredelitvi.

Razstava, ki so jo odprli v sredo 21. januarja bo odprta do 28. t. m. vsak dan, razen nedelje, v času od 10. do 18. ure.

Razpis nagrade za mladinsko književnost

Oddelek 5 — deželni mladinski sekretariat — koroške deželne vlade je v svrhu pospeševanja kvalitetne otroške in mladinske književnosti tudi za leto 1981 razpisal pospeševalno nagrado. Tokrat pride v poštev mladinski roman, pogoji za sodelovanje pri razpisu pa so med drugimi sledeči:

Avtor mora biti avstrijski državljan in najmanj pet let živeti na Koroškem. Avtorji morajo rokopise napisati s pisalnim strojem v treh izvodih. Vsak rokopis mora imeti priloženo geslo. Slednje mora biti napisano tudi na zapečateni kuverti v kateri mora avtor navesti svoje podatke, torej ime, naslov, rojstne podatke, kraj rojstva in državljanstvo. Nadalje izjavo, da vposlani rokopis dotlej še ni bil nikjer objavljen. Rokopis mora imeti obseg knjige z maksimalno 80 tipkanimi stranmi.

Podelitev nagrade, ki znaša šil. 20.000.—, je predvidena decembra 1981. Avtor mora rokopis do najkasneje 20. oktobra 1981 poslati na urad koroške deželne vlade, oddelek 5 — kultura, 9020 Klagenfurt/Celovec, Völkermarkterring 29.

Če vposlana dela ne bi dosegla ustrezne literarne kvalitete, ima žirija pravico razpisovalcu svetovati, da nagrade ne podeli.

našnega Tednika — je izdala otroško prilogo „Slomškovo čitanko“, začetnica „Mi otroci“ ni nudila primernega čtiva, večina učiteljev je pisala tekste na tablo.

Med slovenskimi učitelji tiste povojne dobe, je imel vodilno funkcijo Franc Aichholzer. Naj na tem mestu na kratko orišem lik tega vzornega šolnika, velikega rodoljuba-trpina in očetovsko dobrega stanovskega tovariša.

Doma v Ločah je po opravljenih izpitih na celovškem učiteljskem služboval

vojni domov. Na skromnem domu v Dobju mu je gospodinjila hčerka Vida. Do svoje upokojitve l. 1949 je bil šolski upravitelj dvojezične osnovne šole v Ločah. Ob upokojitvi je prejel za tedanji čas redko odlikovanje: Imenovan je bil za šolskega ravnatelja.

Osebnost sem spoznal Aichholzerja ob učiteljskih tečajih za dvojezične učitelje. Mi mladi smo bili za njegove izkušene, modre, prijazne besede in navste hvaležni. V pogovorih smo nalezili vedno znova na osnovni problem:

vsebinski podoben tem predhodnikom, le bolj izrazito koroški naj bo in odgovarjajoč našemu učnemu načrtu.

Aichholzer je imel kot kazetler ugled in dobra poznanstva v vladi. Tako je omogočil Mlademu rodu uradni dostop v šolske sobe. Treba je bilo le za vsako številko aprobacije od ministrstva. Ocene za te aprobacije je pisal najprej tedanji inšpektor Just, pozneje Bernard Strauß in naš sedanji nadzornik Rudi Vouk.

Prvi urednik, izdajatelj in lastnik je

Pozneje je na priporočilo deželnega glavarja Wedeniga dodeljevalo ministrstvo Mlademu rodu subvencije. V dobi, ko je bil integriran Mladi rod v akcijo brezplačnih šolskih knjig, in sicer za vse šolske stopnje, za katere je bil aprobiran, so za izdajatelja te skrbi stopile v ozadje, čim pa je bil iz te akcije izvzeta, je kazala bilanca spet rdeče številke.

Ob tej priliki pa je treba povedati, da so vsi prizadeti, urednik, sodelavci, ilustratorji, pa tudi g. Andrej Mohar, ki vodi že vsa leta knjigovodstvo, žrtvovali ves trud in mnogo časa brez honorarjev za naš šolski list. Prvih deset let je bil odgovorni urednik Bernard Strauß, nasledoval ga je od 11. letnika naprej nepozabni naš rajni Herman Velik. Glavno uredniško delo in skrb pa je nosil skoro dvajset let, do decembra 1971, leta — včasih ob zelo pičlem sodelovanju dopisnikov iz učiteljskih vrst — Rudi Vouk, sedanji naš nadzornik in vodja manjšinskega šolskega oddelka pri deželni vladi.

Ravno v letih po ukinitvi dvojezične obvezne šole na Koroškem, kar je seveda močno prizadelo tudi Mladi rod, je opažati, da je upadalo tudi število domačih prispevkov. Ker sem kot ilustrator imel lista leta še posebno tesne stike z urednikom, so mi v spominu njegove tožbe, razočaranja in skrbi. Koliko truda in časa je žrtvoval, skoro popolnoma sam, da je prihodnja številka le izšla.

Verjetno javnost takih težav z izdajanjem lista niti ni zaznala. Tem bolj je bilo prizadetim v zadoščanje, da je

(Dalje na 5. strani)

Iz zgodovine Mladega roda

Vsako bitje, vsak dogodek ima svojo zgodovino. Treba je le od časa do časa dvigniti zaveso pozabljenosti in priklicati nazaj slike preteklosti. Navadno se dogaja to ob jubilejih. Jubilej posebne vrste praznujemo danes. Tridesetletnico izhajanja slovenskega šolskega lista na Koroškem. 30 let svetovne zgodovine povprečno ne pomeni nič, 30 let v človeškem življenju — ena generacija — je dober del življenjske rasti, ustvarjalnosti in uspešnosti!

30 let izhajanja lista pa je kratkotalno dokaz, da je svojim bralcem potreben, prikupen in nepogrešljiv! Posebno velja to za Mladi rod — edini šolski in mladinski list na Koroškem, ki 30 let izpolnjuje pomembno in nenaдомestljivo poslanstvo: da uči in vzgaja k branju, zabavi in razvedruje slovensko šolsko mladino v deželi!

Ni pa moja naloga, podčrtavati nekam samohvalno poslanstvo, dobrine in prednosti našega lista, marveč bom orisal v kratkih potezah kot najstarejša priča nastanek Mladega roda pred 30 leti in njegovo zgodovinsko pot do danes.

Treba je najprej nakazati šolsko situacijo na Koroškem po letu 1945. Na razvalinah tretjega rajha in po letih sovraštva v deželi, naj bi vzraslo vzdušje sprave in prijateljstva med sodeželjani. Temu načrtu naj bi služila šolska odredba, ki je predvidevala za dvojezično ozemlje južne Koroške obvezen dvojezični pouk za vse šolarje tega ozemlja. Primanjkovalo pa je ne samo zmognih in voljnih učiteljev, temveč tudi slovenskih učbenikov in beril. Koroška Kronika — list angleške zasedbene oblasti — in predhodnik da-

pred 1. svetovno vojno na raznih utrakvističnih šolah, med drugim tudi v Kotljah, kjer je bil učitelj Lovru Kuharju, poznejšemu pisatelju Prežihovemu Vrancu. Po plebiscitu, ko je večina slovenske inteligence zapustila deželo, je Aichholzer ostal — zvest svojim rojakom — na Koroškem. Avstrija mu ni dala službe. V listih letih brez učiteljske službe je Aichholzer ustanovil kulturnopolitično glasilo „Koroški Slovenec“, ki je tedensko izhajalo v neki češki tiskarni na Dunaju.

Selo po mnogih prošnjah je bilo Aichholzerju dodeljeno službeno mesto nekje v Liesertalu. Njegova težka pot pa je postala leta 1938 prav mučniška, ko je zgubil tudi to službeno mesto, bil zaprt in vržen v KZ Buchenwald. Kot eden redkih preživelih iz te množične uničevalnice je prišel po

pomanjkanje slovenskih knjig v šolah! Leta 1950 v počitnicah na skupnem odhodu v Strunjanu se je izcimila konkretna zamisel o izdajanju periodičnega slovenskega šolskega lista. Podžigalno in navduševalno je botroval tej zamisli tudi rojak in stanovski tovariš iz Libelč, upokojeni šolski nadzornik Rudolf Mencin. Zraven glavnega pobudnika Aichholzerja velja tudi temu idealistu naša današnja zahvala, kajti neumorno je pomagal, da je bila novemu listu na razpolago v Sloveniji tehnična pomoč.

Ime „Mladi rod“ so izbrali iz imen dveh nekdanjih slovenskih mladinskih listov: V Sloveniji je izhajal pred vojno „Naš rod“, v Celovcu pa je izdajal prof. Joško Hutter „Mladi Korotan“. Vsi, ki smo poznali ta dva lista, smo čutili, da naj bo novi šolski list po svoji

Predstavniki Metalke obiskali otroški vrtec v Šentprimožu

Otroški vrtec v Šentprimožu, ki ga je Slovensko šolsko društvo lani izročilo svojemu namenu, z velikim uspehom opravlja svoje poslanstvo. Otrokom pripadnikov obeh narodov v deželi nudi toplo in prijetno zavetje in tako zapolnjuje vrzel otroškega varstva, zlasti na dvojezičnem ozemlju, kjer zlasti otroci slovenskih staršev nimajo vedno možnosti vzgoje v materinem jeziku.

Kot znano, je otroški vrtec v Šentprimožu nastal na osnovi take potrebe, vendar s strani pristojnih oblasti ni bilo zadosti ustrezne podpore, kakršne uživajo vrtci večini

skega naroda. Vendar so naši rojaki skupno z našimi organizacijami postavili vrtec v Šentprimožu in s tem tudi premagali velike težave. Toda brez pomoči s strani mati-

nega naroda bi tak projekt bil ob vsej požrtvovalnosti težko izvedljiv.

Ena izmed številnih delovnih organizacij, ki se zaveda, da je treba pomagati, je Temeljna organizacija združenega dela Metalke v Ljubljani, ki je že ob otvoritvi otroškega vrtca v Šentprimožu prevzela pokroviteljstvo nad tem vrtcem. V okviru svojih možnosti tej varstveni ustanovi nudi svojo pomoč. V ta namen sta pretekli ponedeljek ob spremstvu predstavnikov Slovenskega šolskega društva v Celovcu in krajevne odbora v občini Škocijan, otroški vrtec v Šentprimožu obiskala svetnik generalnega direktorja Metalke dipl. inž. Dušan Zalkar in predsednik sindikalne organizacije te delovne skupnosti Marko Tomažević. V vrtec seveda nista prišla praznih rok, otroke sta namreč obdarila s primernimi darili, za kar so se otroci zahvalili s kratkim a prisrčnim sporedom pesmi. Ob tej priložnosti sta tudi povedala, da se bo Metalke letos še izkazala in sicer z nakupom tehnične opreme k televizorju, katerega so vrtcu podarili lani, in sicer videofonski kasetnik. Tako bodo otroci lahko gledali slovenske otroške filme in otroške oddaje RTV Ljubljana. Poleg tega sta še povedala, da bo Metalke otrokom vrtca v Šentprimožu omogočila letovanje v svojem počitniškem domu na Jadranu.

Za obisk in za nujno pomoč se je v imenu SŠD zahvalil predsednik dipl. inž. Franci Einspieler, ki je naglasil velik pomen pomoči, ki jo vrtcu v Šentprimožu nudi kolektiv Metalke v Ljubljani. Pri tem ne gre le za gmotno pomoč, ampak Metalke tudi prispeva k tesni povezavi med koroškimi Slovenci in matičnim narodom in k zblizjevanju obeh narodov v deželi. S tem se mladini že v rani mladosti pomaga odpravljati predsodke o manjvrednosti pripadnika manišinskega naroda, kaiti v vrtcu doživljajo pravo sožitje na podlagi vsestranske enakopravnosti.

Železna Kapla - nastop „odra 73“

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ prištevamo k najbolj delavnim društvom, vendar nastopa domačih igralcev že skoraj ne pomnimo več. Od maja preteklega leta naprej, pa v Železni Kapli nismo več videli nobene igre. Kot zadnji so gostovali v našem kraju igralci iz Bele pri Preddvoru z veseloigro ŠČUKE PA NI. Bil je torej skrajni čas, da se tudi na igralskem področju kaj nudi.

Torej je SPD „Zarja“ povabilo igralsko skupino „ODER 73“ Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ iz Pliberka in ta nas je obiskala s komedijo Marjana Marinca, POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO.

Predsednik Peter Kuhar je pozdravil igralce in občinstvo, ki je še kar precej napolnilo dvorano. Sploh je v Železni Kapli publika hvaležna, najbolj pa ponavadi vžgejo komedije. Tudi tokrat ni bilo drugače. Igralci iz Pliberka pa so tudi zaigrali, kot smo vajeni le od redkih naših koroških igralskih skupin. Brez izjeme in z režiserko vred jih je treba pohvaliti. Zdravnika Janeza in soprogo Mileno kot nosilca glavnih vlog pa še posebej. Dohtarja predvsem zaradi dobrega in razločnega jezika.

Le, če je kdo vedel, da se je preteklo nedeljo boril s težavami, ločeval in poročal s svojo ženo še v Dobrli vasi (popoldan) in na Obirskem (zvečer), se mu je moral precej zasmiliti.

Pliberčanom hvala za obisk in lepo igro, z željo, da nas obiščejo tudi z naslednjim njihovim komadom.

M. T.

Žitara vas - občinska seja

Na zadnji seji občinskega odbora v Žitari vasi 29. decembra minulega leta, je bil med drugim na dnevnem redu tudi predlog Enotne liste o gradnji nove mrliške veže v Žitari vasi. Čeprav je bil predlog temeljito pripravljen s potrebnimi podlagami (načrt itd.), je pri ostalih mandatarjih našel na gluha ušesa. Po mnenju Eisnerja (ÖVP) je predlog EL izzivalen napram občanom, Pepelner od SPÖ pa je dejal, da je to sama propaganda. Po vsem tem je jasno, da sta ÖVP in SPÖ ta predlog odklonila samo zaradi tega, ker ga je stavila EL in ne omenjeni frakciji. Naj še v zvezi z mrtvašnico povemo, da je želja vseh občanov, da se zgradi ta objekt in da se le-tem gre za fakte in ne za to, kdo je predlagatelj oziroma pobudnik te akcije.

Na tej seji so obravnavali tudi zvišanje cen za odvažanje smeti in sicer pri posodah za 110 oziroma 220 l od 22 na 23 oz. od 40 na 41 šilingov. Ta malenkostna podražitev je bila potrebna zaradi tega, ker si je občina nabavila stroj za razdrobljenje smeti. Nadalje je bilo s strani odbora za tujski promet sklenjeno, da se namesti nadaljnjih 15 klopi, da se porabi za turistično reklamo 25.000 šil. ter da se ob Ženeškem jezeru zasadijo drevesa. V zvezi z namestitvijo novih klopi je EL opozorila župana, naj se občina že prej pomeni z dotičnimi lastniki zemljišč, kamor misli-

jo namestiti klopi, da potem ne pride do kakšnih neveselosti.

Na prošnjo Avstrijske občinske zveze bo tudi občina Žitara vas prispevala 5000 šilingov za žrtve potresa v južni Italiji. Iz poročila o izgradnji športnega igrišča, smo lahko razbrali, da je koroška deželna vlada prispevala 200.000 šilingov, Koroška športna zveza je obljubila 40.000 šilingov prispevka. 150.000 šilingov pa se je odcepilo od takoimenovanega „plebiscitnega darila“, tako da je štart za gradnjo igrišča zasiguran. V teku so tudi že priprave za gradbeni načrt igrišča, to se pravi za različna dovoljenja s strani pristojnih uradov. Igrišče bo merilo 64x100 metrov. V zvezi s to gradnjo je tudi predpis, da je treba poskrbeti za kabine za športnike.

Otož - Vrablove mame ni več

Pred kratkim smo spremlili k zadnjemu počitku na šentiljsko pokopališče Ursulo Lederer pd. Vrablomo mamo 1 Otoža. Pokojna je doživela lepo starost 93 let. Njeno življenje ni bilo 1 rožicami poslano. Že v prvi svetovni vojni je zgubila dva sinova. V drugi svetovni vojni, v času brutalnega hilerizma je bila Vrablova mama vzgled drugim neustrašenega in zvestega narodnjaka. Borci za svobodo in boljše bodočnost - partizani - so v Vrablovih imeli zveste zaveznike.

Pogreba te značajne in častiljive žene se je udeležila ogromna množica ljudi, kar je pričrtiljiv dokaz, kako priljubljena in spoštovana je bila Vrablova mama med našim ljudstvom. Pogrebni obred je opravil škofijski kancler Mihael Krištof skupno z domačim župnikom Petricigom. Podrobneje bomo poročali prihodnjč.

Sveče - težka izguba

V 68. letu starosti je po daljši težki bolezni v bolnici pri Elizabetinkah v Celovcu umrl duhovni svetnik župnik Martin Skorjanc iz Sveč.

Z njim smo zgubili dobrega in zaslužnega duhovnika in rodoljuba, ki je užival veliko priljubljenost pri svojih faranih in sploh vseh, ki so ga poznali. Bil je duhovnik, ki je bil vedno s svojim ljudstvom, zvest tradiciji svojih duhovniških prednikov v naši fari.

41 let je bil duhovnik in skoro 29 let je pastiroval v naši sveški fari. Župnik Skorjanc je bil vesele narave in bila ga je sama prijaznost. Prav zato je slovo od tega moža še prav posebno težko. Tudi njegovi stanovski kolegi, s katerimi je bil v prisrčnih in tovariških stikih, ga težko pogrešajo. Njegova mnogo prezgodnja smrt jih je težko prizadela.

V sredo smo se od dragega pokojnika poslovili v naši sveški cerkvi, včeraj pa je bil pogreb v Gorenčah, kjer je našel pokojni Martin Skorjanc svoje poslednje počivališče.

Od pokojnika se je poslovila velika množica ljudi in mu tako izkazala svojo poslednjo čast in zahvalo za njegovo plemenito dejavnost, saj je ta ljudski duhovnik osvojil srca vseh brez razlike. Naj počiva v miru.

Ohranili ga bomo v nepozabnem spominu.

Delovni jubilej

Pred 25 leti je Josef Krischanitz pričel sodelovati pri celovškem opeševalnem društvu - predhodniku današnjega celovškega sejma. Tedaj je bil namestnik predsednika imenovane družbe in je kot namestnik poslovodje sodeloval pri organizacijski misli celovškega sejma. Odtlej je stalno sodeloval pri razvoju celovškega sejma in kot tak opravljal številne naloge v okviru sejemskih prireditvev našega glavnega mesta.

Trenutno je gospod Krischanitz odgovoren za oglasni oddelek, za tiskovine, za protokol in organizacije posebnih prireditvev v okviru sejma. Razen tega je odgovoren za oddajanje zabavišnega prostora v izvensejemskem času. Bil je tudi ustanovni član delovnega sveta celovškega sejma.

Ob njegovem 25-letnem delovnem jubileju je gospod Krischanitz bil s strani najvišjih predstavnikov celovškega sejma deležen številnih čestitk, prejel pa je tudi kolajno kot sodelavec Zbornice obrtnega gospodarstva za Koroško.

Za delovni jubilej gospodu Krischanitzu čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika, s katerim jubilant vseh 25 let poslovno sodeluje.

Kot druga leta, tako bo tudi letos na celovškem razstavnem prostoru zasedal strokovni sejem gastronomije in turizma „Gast 81“ in sicer v času od 21. do 26. marca 1981. To bo že 13. strokovni sejem, kar pomeni, da ima že dolgoletno tradicijo.

Namen strokovnih sejmov gastronomije in turizma je, turizmu dati potrebnih impulzov za kvalitetnejšo turistično dejavnost, ki je vedno bolj povpraševana tako pri tujih kakor tudi pri domačih konsumentih. Investicije, ki gredo na račun turistične dejavnosti, se vsekakor obrestujejo, kar je prepričljivo pokazala tudi lanskoletna turistična sezona.

„Gast“ je specialen strokovni sejem, na katerem so razstavljene naj-

sodobnejše naprave in priprave, ki služijo tujskoprometnim podjetjem pri njihovi modernizaciji in racionalizaciji. Ni pa samo to naloga tega sejma, temveč tudi, da svetuje in nakazuje kakšno pot naj gre turizem, da bo uspešen in v korist vsakemu, ki se bavi s to panogo.

Da bi se čim bolj zainteresiralo javnost, in da bi se poslužili pobud, prveja „Gast“ mednarodne prireditve, kot sta to Gast bife in mednarodno tekmovanje mladih kuharjev. Poleg tega tudi predavanja s temo o razvoju tujskega prometa, katerim seveda sledijo diskusije.

Najbolje se boste seznanili z dosežki turistične dejavnosti, če obiščete strokovni sejem gastronomije in turizma „Gast 81“, kjer boste videli in slišali vse tisto, kar je nujno potrebno, da bo tujskoprometna dejavnost tudi v bodoče uspešna.

Iz zgodovinne Mladega roda

(Nadaljevanje s 3. strani)

vsaj šolska oblast ta uredniški trud upoštevala, ko je imenovala po upokojitvi prejšnjega nadzornika, apaškega šolskega upravitelja Rudija Vouka za novega inšpektorja.

Leta 1971 je prevzel poste in skrbi glavnega urednika do tedaj odgovorni urednik Herman Velik. Po svojem blagem značaju povsod priljubljen, je novi urednik najprvo razširil uredniški odbor, pritegnil nove sodelavce in motiviral predvsem otroke za dopisovanje. Tako najdemo v listih letnikih Velikove uredniške dobe do dvajset domačih sodelavcev in do pet strani otroških dopisov na številko. Razen plodnih sodelavcev iz učiteljskih vrst kot je M. Mohar, V. Vautl, H. Germ, N. Pisjak-Povše, T. Ogris, S. Millonig, I. Zele in še drugih, sodelujejo tudi laiki, kot Buchwald iz Nonče vasi, Šiman Olip in Marta Velik iz Sel in naša pesnica Milka Hartman.

Veliku je uspelo, pač zaradi dobrih prijateljskih stikov, da je l. 1972 Mladi

rod izšel v prikupnem barvastem ovajju. Po posebno posrečeni zunanji obliki se odlikuje 23. letnik s svojimi lepimi reprodukcijami umetniških del Wernerja Berga.

Ilustratorje teh in poznejših številk Mladega roda do danes oskrbujejo naši prijatelji v Sloveniji. Naj se na tem mestu zahvalim v imenu vseh mladih bralcev tem umetnikom za privlačne originalne otroško ljubke ilustracije!

Kot strela iz jasnega neba je v počitnicah l. 1976 zadela koroško javnost, najbolj pa dvojezične učitelje okoli Mladega roda, novica o Velikovi nenadni smrti.

Saj nam ni bil znan samo kot uspešen urednik Mladega roda, izvrsten pedagog, čislani selski župan, temveč tudi kot pobudnik in organizator vsakoletnih učiteljskih srečanj, ki so se vršile nekaj časa pod firmo Mladega roda, pozneje pod naslovom učiteljske sekcije v ZSI. Duša vsega pa je bil H. Velik. Po njegovem pogrebu smo se zbrali tedaj učitelji v selski dvorani in se spontano strnili tesneje skupaj v zavesti, da se pokojnemu najbolje oddolžimo, ako nadaljujemo z delom za Mladi rod, ki mu je bil tako pri srcu.

Uredništvo je na svoji prihodnji uredniški seji v knjižnici v Tarviser Strahe prevzel kolega Tamaž Ogris.

Zadnji štirje letniki izpričujejo sedanemu uredniku vestno in marljivo dejavnost z mnogimi novimi pobudami v popestritev priljubljenega lista.

Bila je tudi njegova zamisel, da se za 30-letnico Mladega roda izbere iz posameznih letnikov venec domačih pesmi, spisov in zgodbic in se ta posebna izdaja z dovoljenjem šolske oblasti podari posameznim dvojezičnim šolam na Koroškem.

Ob koncu bi iznesel le še dve želji: Izraz zahvale vsem sodelavcem prijateljem, dobrotnikom in podpornikom imenovanim in neimenovanim, za sodelovanje, prijateljstvo, zvestobo in podporo in hkrati prošnjo za nadaljnjo nagnjenost v korist procvita slavljenca - Mladega roda - pa še in še zadovoljnih mladih bralcev!

Mirko Srienc

50 let „Nedelje“

Cerkveni slovenski list krške škofije „Nedelja“, ki izhaja v Celovcu, obhaja letos 50-letnico svojega obstoja. „Nedelja“ namreč izhaja že od leta 1926 naprej, vendar je morala med vojno svoje delo prekiniti za pet let. Sprva je Nedelja izhajala kot mesečnik. Prvi lastnik, izdajatelj in založnik je bil msg. Valentin Podgorc, odgovorni urednik pa dr. Ivan Lučovnik.

Skupno s hrvaškimi cerkvenimi listom „Crikveni glasnik Gradišta“, ki izhaja v Železnem/Eisenstadt, je tednik „Nedelja“ edini cerkveni manjšinski list v Avstriji. Nedelja ima okrog 5000 abonentov.

da je dekan rožeškega dekanata in ravnatelj Mohorjeve družbe msg. dr. Janez Hornböck bil od krškega škofa imenovan za zastopnika Slovenec pri škofu in škofijskem ordinariatu. To funkcijo, ko jo je doslej imel prelat dr. Aleks Zechner, so predlagali sinodalniki, ki delujejo v okviru prizadevanj za skupno Koroško.

Dr. Hornböck uživa pri obeh narodnih skupnostih koroške cerkve velik ugled predvsem zaradi tega, ker vpliva izravnalno.

Nedelji čestitamo k 50-letnici izhajanja, dr. Hornböcku pa želimo pri njegovem poslanstvu kot zastopnik Slovenec mnogo uspeha.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na PREŠERNOVO PROSLAVO v nedeljo 25. januarja 1981 ob 19.30 uri v dvorani pri Schwarzlu v Pliberku. Spored oblikuje: ženski oktet SPD „Obir“, moški zbor „Edinost“ Pliberk in oder 73 SPD „Edinost“

Prisrčno vabljeni!

OBVESTILO

Pisarna Zveze koroških partizanov v Celovcu se je preselila iz Spitalgasse 12 v Gasometergasse 10/I. Pisarna bo časno odprta vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure.

Odbor Zveze koroških partizanov

Dolžnosti otroku ne smejo biti neprijetne. Kako se otrok uči opravljati razne dolžnosti? Čisto po svoji naravi: nenadoma se mu zazdi, da bo silno imeniten in velik, če se bo začel sam oblačiti, si umivati zobe, pometati in pospravljati. Če ostanejo starši z njim v dobrih odnosih, pozneje, ko malo zraste, prav rad hodi v trgovino, prinaša kurjavo v stano-

Dolžnosti naj bodo otroku prijetne

vanje in stapa preproge, ker še zmerom želi sodelovati pri pomembnih opravilih ter uganjati materi in očetu. Večina izmed nas (z avtorjem vred) otrok ne zna tako dobro vzgajati, da bi bili vselej pripravljene pomagati, toda če bomo stalno mislili na to, da otroci želijo pomagati, je manj verjetno, da bomo naredili iz gospodinjskih opravil neprijetne dolžnosti in jih nalagali otrokom ravno takerat, kadar bomo sitni.

Od otroka ni mogoče pričakovati — niti pri 15 letih ne — da bo zmerom vestno opravil dolžnosti. (Saj celo večina odraslih svoje dolžnosti tu pa tam zanemari!). Zato je treba otroka na njegove dolžnosti večkrat spomniti. Če imate toliko potrpljenja, se potrudite in spomnite otroka na njegove dolžnosti stvarno, vpludno, kot da bi govorili z odraslim. Siten, omalovažujoč ton v glasu ubije v otroku ves pones nad njegovim delom. Otrok dela veliko rajši, če mu naložimo taka opravila, ki jih lahko opravlja v družbi drugih družinskih članov, na primer brisanje posode ali kidanje snega pred hišo. Zelo je vesel in nanj zelo spodbudno vpliva, če sme delati tisto, kar delajo odrasli.

POSKUSITE

KROMPIR Z OHROVTOM IN SIROM

1 kg krompirja, sol, žlica masti, 1/4 kg ohrovt, 1/4 l mleka, 2 jajci in drobnjak.

Kuhan krompir olupimo, narežemo kot za solato in solimo. Na maščobi dušimo ohrovt, narezan na rezance. Kozico narahlo namastimo, položimo vanjo polovico krompirja in ga potresemo z nastrganim sirom. Nato naložimo plast dušenega, osoljenega ohrovtu in plasti krompirja. Prelijemo jih z mlekom, v katerega smo razvrkljali jajci, in pečemo še 10 minut v pečici. Jed potresemo s sesekljanim drobnjakom in ponudimo za kosilo ali večerjo s solato ali poljubno omako.

JAJČNIK S SIROM

4 jajca, 6 žlic mleka, sol, malo muškata oreška, 3 dkg poljubnega sira, 2 žlici olja, poper in zeleni peteršilj.

Jajca in mleko razvrkljamo, solimo, dodamo nastrgan muškati orešek, nastrgan sir in vlijemo v toplo olje. Rahlo zapečemo, dobro premešamo, popopravimo, potresemo s sesekljanim zelenim peteršiljem in ponudimo s solato, špinačo ali dušenim paradiznikom.

Kako ozdravimo pozabljivost

Pozabljivi profesorji iz številnih šaljivih zgodbic so zabavni le v zgodbicah — če imamo z njimi opraviti v vsakdanjem življenju, ali če opazimo, da smo pozabljivi tudi sami, postane stvar kmalu mučna. Nič ni zabavno, če moramo prebrskati vse predale in žepe, preden najdemo ključ, vse prej kot smešno se nam zdi, da strmimo v voz na robcu, pa ne vemo, zakaj smo ga zavezali. Pozabljivost ni nikoli naključna, vselej ima vzroke. Če se želimo odvaditi pozabljivosti, moramo najprej dognati, zakaj smo postali pozabljivi.

Zakaj pozabimo vrniti prijatelju knjigo? Zakaj pozabimo plačati račune? Največkrat zato, ker nas zadeva premalo pritegne, da bi se nam vtisnila v spomin. Če se domenimo za setanek s kom, ki nam je močno pri srcu, na primer v začetnem obdobju zaljubljenosti, se bomo zagotovo spomnili, kdaj in kje smo domenjeni. Torej je pozabljivost prej površnost kot kaj drugega — površnosti pa se lahko s samodisciplino odvadimo.

Če nenehno izgubljam ključ, očala in podobne drobne predmete, se navadimo, da predmet odložimo vselej na eno in isto mesto. Sprva krčevito mislimo na to, kam smo odložili ključ, kasneje nam bo prešla stvar v navado. Ko bomo šli iz stanovanja, bomo samogibno segli po ključu, ki visi za vrati, ko bomo prišli domov, ga bomo spet obesili na določeno mesto. Tako ne bo več brskanja po policah in predalih. Ko gremo z doma, nosimo ključ vselej ali v žepu ali v enem predelku torbice — spet zato, da ne bo zmede in iskanja ali celo panike, da smo ključ izgubili.

Red je pomemben tudi na pisalni mizi. Poskusimo urediti papirje tako, da odlagamo na levo stran mize tiste, ki jih je treba šele urediti, na desno stran pa tiste, ki smo jih že uredili. Tako imamo vedno pregled nad delom in red na mizi.

Če imamo težave z domenki in datumi, si uredimo terminski koledar. Nosimo ga vselej pri sebi, vanj pa zapisujemo ure, datume in kraj zmenka. Vsako jutro pogledamo v koledar in sestavimo načrt, kaj bomo čez dan delali.

Nekateri ljudje imajo izrazito slab spomin za imena ali številke. Tem bo kaj malo pomagalo, če si bodo zapisovali podatke v koledar, saj ne bodo vedeli, pod katero črko so zabeležili kako ime in podobno. Takšnim ljudem priporočajo strokovnjaki načrtno urjenje spomina. Najprej moramo ugotoviti, kako se najlaže učimo in si zapomnimo podatke.

Nemara si najlaže zapomnimo tisto, kar slišimo. Potem bo zadostovalo, da si telefonsko številko ali ime nekajkrat polglasno

ponovimo, in že se nam bo podatek vtisnil v spomin.

Nemara si najlaže zapomnimo podatke, ki jih zapišemo: pomagalo bo, da si vse, kar si želimo zapomniti, zapišemo, in že bo spomin bolj urejen.

Nekateri ljudje si lahko številke in imena zapomnijo le, če jih povežejo s kakimi predstavami.

Spoznali smo, na primer, človeka, ki se piše Janez Novak. Njegov priimek si zapomnimo tako, da si zamišljamo: nov Novak, Janez Novak ima velik korak... Janez Novak mi dolguje stotak — rimane pesmice, katerih vsebina sploh ni pomembna, nam ostanejo najbolj trdno v spominu.

Pa tudi številke lahko zberemo v skupine, ki so nam bližje od suhoparnega podatka. Vendar zahteva takšno urjenje spomina že nekaj več napora, zato je bolje, da si številke zapišemo in da si zapomnimo samo to, zakaj in kam smo jih zabeležili.

Drobni nasveti

- **MAST NA LESENIH TLEH.** Če se nam mast polije po podu, polijemo madež takoj z mrzlo vodo, da se mast strdi in se zato ne more vpti v les.
- **LIMONINI OSTANKI.** Ostanke ožetih, obranih oziroma olupljenih limon uporabljamo v kuhinji kot čistilno sredstvo. Če jih dodamo vodi za pomivanje, se bo porcelan lepše svetil, s črne posode bomo lažje odstranili maščobo in saje, pregnale bomo tudi neprijeten duh, ki se širi pri pomivanju posode. Z ostanki limone očistimo vodovodne školjke in pomivalne skledice. Aluminijasta posoda bo kot nova, če jo odrgnemo z limono. Izginile bodo lise, ki se rade napravijo na aluminiju pri kuhanju nekaterih jedil.
- **MADEŽI.** Madeže od rdečega vina, malin in kakava čistimo z vodikovim prekisom, ne da bi mu dodali amoniaka. Madeže kakava in čokolade lahko omehčamo tudi z glicerinom in jih nato izperemo z vodo.

Bliža se čas krofov

Poskusimo napraviti krofe doma. Potrebujemo 1 kg moke, 4 dkg kvasa, 3 jajca, 10 dkg surovega masla, 6 žlic kisle smetane, 5 dkg sladkorja, sol, mleko, marelično marmelado, olje za cvrenje, sladkor za potresanje.

Moko presejemo. Postavimo kvas. Rumenjake, jajce in sladkor penasto umešamo. Sesekljamo ali naribamo pomarančne ali limonine lupinice, nastrgamo orešek. Pogrejeemo mleko in smetano, da je oboje mlačno. Iz moke, vzhajane kvasa, umešanja, mleka in smetane stepemo kvašeno testo. Ko je testo stepeno, dodamo še stopljeno surovo maslo.

Testo za krofe mora biti mehko, sicer so krofi težki. Testa ne ugnetaemo, temveč stepamo. Ne dvigamo ga visoko, ker bi s tem v testu nastali mehurčki in krofi bi bili polni lukenj. Stepamo prav na drobno. Ko se testo loči od posode in kühalnice, ga pokrijemo in postavimo na primerno toplo mesto, da vzhaja.

Vzhajano testo zvrnemo na pomokano desko ali prt. Razvaljamo ga za pol prsta na debelo. Z obodcem za krofe izrežemo kroge. Na polovico krogov damo na sredo žličko marmelade. Z drugo polovico krogov pokrijemo z marmelado obložene kroge. Pri tem obračamo testo tako, da je gornji del testa obrnjen proti navedvi. S prsti oba kroga na robu stisnemo in z malo manjšim obodcem ponovno obrežemo. Robova morata biti dobro stisnjena, da marmelada ne uhaja, kupček marmelade pa natanko na sredi, da se krofi zaradi izgubljenega ravnotežja pri cvrenju ne prevračajo. Krofe zložimo na pomokan prt dva prsta narazen. Pokrite pustimo, da vzhajajo.

V kozico vlijemo za tri prste olja in ga razgrejemo. Z enim samim krofom poskusimo kako se cvre. V olje ga spustimo tako, da pride vrhnja, bolj vzhajana stran najprej v olje. Posodo pokrijemo in cvremo. Ko je krof lepo zarumenel, ga obrnemo in ga ocvremo še na drugi strani.

Pravilno vzhajani krofi se potope v olje do polovice, zato nastane, ko krofe obrnemo, venček. Preveč vzhajani krofi pa se potope nad polovico in venčkov ni. Preveč vzhajani krofi se v olju obračajo. Pri prevročem olju testo prehitro porumeni in je neprepečeno. Poskusimo s pletilko. Zabodemo jo v krof. Če se je testo prime, ni dovolj cvrto. V kozici naj ne bo preveč krofov, da se ne bodo dotikali. Ocvrte polagamo na cedilo ali pivni papir in še vroče potresemo s sladkorjem. Ne polagamo jih drugega na drugega, ker bi se pomečkali. Vroči krofi veljajo za delikateso, mrzli pa so lažje prebavljivi.

KRHKI FLANCATI ALI DROBLJENCI

1 kg moke, 6 dl goste kisle smetane, 8 rumenjakov, 10 dkg sladkorja, 2 žlici limoninega soka, 2 žlici ruma, 6 žlic vina, olje za cvrenje, sladkor za potresanje.

Vse sestavine hitro premešamo v testo, da je gladko, nakar ga pustimo počivati. Nato ga razvaljamo za nožev rob debelo in zrežemo s petelinčkom na pravokotnike. V vsakega napravimo tri do štiri zarez. Trakove, ki tako nastanejo, prepletamo, jih damo v vroče olje in ocvremo. Pečene flancate dobro ocedimo in še tople potresemo s sladkorjem.

državi ali bolje v bodoči družbi, ki si jo mi hočemo priboriti.

„Take zbiralne sile nam manjka!“ Pravilno je ocenil koroški Slovenec.

„Zgodovina nam bo potrdila, da je naša pot pravilna. Vse kaže, da se bo fašizem, nacizem in ves strup različnih nacionalizmov razširil po evropskih deželah. To nujno privede do diktature in zatiranja proletarskih plasti, ki pa so temelj vsake države. Kapitalisti in buržoazija so si znali skozi zgodovino vedno zagotoviti vodilno vlogo s tem, da so zdecimirali naraščajoči pritisk od spodaj. Skratka, uprizorili so vojno pod tako ali tako pretvezo.“

Korošec je dodal:

„Pravijo stari: Gmajn folk se mora pobiti, da se spodaj obdrži na konju!“

„Tako je. Tako je bilo. Vse do ruske revolucije. Zdaj teče zadeva drugače. V smislu mednarodnega proletarskega gibanja. Čim bo nova vojna, se bodo krepile tudi spodnje zatirane družbene plasti. Kako so se premikale v Nemčiji in delno tudi v Avstriji, ko je vojna izčrpavala narod. Pomisli samo na nemški špartakus.“

„Ruski ujetniki so prinesli Leninove misli domov.“

Jugoslovanski Slovenec je povedal čez mejo:

„Fašizem bo privedel do vojne. Vojna pa bo signal za mednarodni proletarijat, da se Leninova revolucija nadaljuje!“

„Leninova? Hudiča, ruskega boljševisma pa si jaz spet ne želim...“

„To, kar sedaj dela Stalin, ne bi delal Lenin, ki je vedel, da privede proletarska diktatura samo do ene stopnje revolucije. Komunistična revolucija pa mora privedi do socialistične družbe, do socializma.“

Avstrijski Slovenec tostran meje ni vsega dojel. Poslušal pa je pozorno. Zaupal je sogovorniku rojaku on-

stran meje.

„Ne znam si predstavljati socializma skupaj z Nemci, ki so že vedno gledali Slovane tako navzdol, podobno kot Žide. Kdo naj take Nemce ali nemškutarje v toliko spremeni, da bodo znali internacionalno misliti. Nemec je v prvi vrsti nacionalec, nemškutar pa je nacionalist najhujše vrste!“

Brez revolucije se ne da nobene družbe v temeljih spremeniti. A tako jugoslovanska kot avstrijska, tukajšnja slovenska in vaša slovenska družba še ni doživela pravih revolucij.“

„Sem človek v prvi vrsti in ne odobravam nobene sile. Uboj je uboj. Tudi politični.“

„Tudi verski fanatizem je ubijal, pa še kako: Kaj so bile križarske vojne? Ali še prej tukaj v naši sedanji slovenski domovini pokristjanjevanje? Ali niso pogane Slovence, naše prednike, kar temeljito obdelali za novo družbo? Pobili so jih, posilili so jih, podjarmili so jih! Ali pozneje preganjanje pripadnikov luteranske vere? Proč z njimi tako ali tako! Niso to uboji? Ali kaj so počeli z uporniki za ‚staro pravdo‘ v kmečkih vojnah? Žive so na kole nabadali, obešali, obglavljali, pobijali tako ali tako. Zakaj? Ker je bila vladajoča plast ogrožena, da jo spodnese spodnja plast. Ubijalo se je skozi vso zgodovino. In največ so se tega posluževali prav tisti, ki svoje podložnike in odvisne učijo: Ne ubijaj!“

Koroški Slovenec se je čudil, kako jasno pripoveduje jugoslovanski Slovenec.

„Mazerja, tebe bi poslušal kar cel dan. Od kod pa imaš vse to?“

„Spet sva pri Leninu, ki je govoril pet jezikov perfektno, pa še druge dobro. Kaj je on hotel? Vse življenje je samo delal, delal, pisal, objavil, učil in razkrinkaval podlo stran človeške zgodovine, tako da se je fizično izčrpal. Ko

bi on samo deset let več vodil novo sovjetsko družbo, kaj bi že bili!“

„Ne vem, zakaj bi morali za naše razmere iskati merilo ali zgled prav...“

Jugoslovanski Slovenec ga je prekinil:

„Ne gre za to, da se takoj strinjaš. Vse je razvoj, sploh je življenje razvoj. Življenje pa je že od starih Grkov politika.“

„Nam privoedejujejo, da za delovnega človeka ni politika. Politika je vlačuga!“

„Tudi to je ena plat buržoazne politike, da spravlja taka gesla med nevedni proletarijat!“

„Take bi morali imeti mi koroški Slovenci med nami, pa bi bilo. Vselej veš za odgovor. Kaj nas eden ve, ki se briga samo za vsakdanje delo in svoje domače težavice, ki nikogar ne brigajo...“

„Znanje in izobrazba sta kažipot!“

Ker so se od spodaj v avstrijski frati bližali drugi drvarji, se je končal kaj nevsakdanji visokopolitični pogovor čez mejo dveh diktatorskih držav, kjer je v eni držal politične vjete prestolonaslednik knez Pavle, Srb v Beogradu, v drugi pa zvezni kancler Kurt Schuschnigg na Dunaju, pravtako diktator, ki je bil menda, kakor je kazalo njegovo ime, slovenskega porekla.

Ostali drvarji so imeli druge interese. S sabo so imeli kamenčke in saharin. Zdaj je bilo treba priti samo še čez mejo, tako, da jih jugoslovanski financarji ne dobijo. Za vtihotapljenosti si bodo odstranili meje v trgovini nakupili mesenine, zlasti špeha, pa tudi vina in še kaj. Ko si doma niti piva ne morejo privoščiti dovolj. In njihovo hrano predstavlja v glavnem polenta — polenta zjutraj, polenta opoldne, polenta zvečer.

(Dalje prihodnjik)

VII. Trnovski maraton v počastitev 40-letnice ustanovitve OF

Vsako leto v februarju priredijo v občini Idrija tradicionalni Trnovski smučarski maraton, ki se je tekom let razvil v izredno uspešno in množično prireditve. Lanskoletni VI. Trnovski maraton so morali zaradi skromnih snežnih razmer v mesecu februarju izvesti šele konec decembra lanskega leta. Prireditve, o kateri smo poročali tudi v našem listu in so se je udeležili tudi smučarji iz Koroške, je na smučine črnovrške planote privabila več kot 3000 ljubiteljev smučarskega teka iz Slovenije in iz zamej-

ski tek na 5 km. Vse smučarske proge potekajo po obronkih Trnovskega gozda, kjer so se med narodnoosvobodilno borbo gibale in borile enote slavnega IX. korpusa NOV in POJ.

Za letošnjo prireditev pričakujejo organizatorji nastop okrog 4000 tekmovalcev iz Jugoslavije in inozemstva. Organizacijski komite je navezal stike tudi s Slovensko športno zvezo v Celovcu in z Zvezo slovenskih športnih društev v Italiji, tako da obe zvezi zbirata prijave za Trnovski maraton iz Avstrije ozi-

Na cilju VI. Trnovskega maratona

svta. Zaradi te časovne preložitve članom organizacijskega komiteja Trnovskega maratona ostalo le malo časa za analizo uspele prireditve, kajti takoj so se znašli spet sredi priprav na novo prireditev — VII. Trnovski maraton, ki bo v nedeljo 8. februarja 1981 v Črnem vrhu nad Idrijo.

Letošnja prireditev bo — kakor nam iz Idrije poroča Silvo Kovač — organizirana v počastitev 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda ter 40-letnice vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije. Namen te prireditve ni samo v širjenju množičnega športa, ampak predvsem tudi v obujanju spomina na narodnoosvobodilno borbo in ljudsko revolucijo in s tem v prenašanju borbene tradicije na mladi rod. Častni pokrovitelj Trnovskega maratona bo tudi letos narodni heroj generalpolkovnik Stane Potočar-Lazar.

Na sporedu VII. Trnovskega maratona bodo naslednji teki: maraton — smučarski tek na 42 km, mali maraton — smučarski tek na 15 km, smučarski tek SLO 12 km (za pripadnike vojske, teritorialne obrambe in milice) ter pionirski smučar-

roma Italije. Štartnina za odrasle udeležence je 150 dinarjev, za dijake in učence v gospodarstvu (vajence) 100 dinarjev in za otroke 50 dinarjev. Vsak udeleženec bo dobil poleg štartne številke tudi bilten prireditve in posebno spominsko značko. Pokrovitelj VII. Trnovskega maratona so poleg tednika „Nedeljski“, ki bo objavil seznam vseh uvrščenih udeležencev, še znana slovenska podjetja Slovenijašport, Alpina, Elan, Toper, Pletenina, Fructal in IMP.

*Uspešno in srečno novo leto 1981
rojakom na Koroškem
želijo*

**občinska skupščina in
družbenopolitične
organizacije občine
DRAVOGRAD**

Občinska skupščina in
družbenopolitične
organizacije občine
Slovenj Gradec

*želijo
rojakom na Koroškem
srečno in uspešno novo leto 1981!*

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 25. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Najplemenitejši čut človeka je vid — 10.30 Therese Raquin — ne prešustuj — 12.10 Šale ob veselju — 12.20 Klub seniorjev — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 „Veliki met“ — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Polnočna shriljivka — 21.20 Knobbejev voz — 22.20 Reklama in šport — 22.30 Nočni študio — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 24. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Makart in njegov čas — 11.25 Nočni študio (ponovitev) — 12.30 Paj z nami — 13.00 Redakcija — 14.20 Divje vode — 16.00 Poročila iz parlamenta — 17.00 Gradbišče — 17.30 Mumini — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Cirkus — danes in jutri — 21.50 šport — 22.10 To Russia Elton John — 22.50 Poročila.

NEDELJA, 25. 1.: 11.00 Uvod v današnji ORF stereo-koncert — 11.15 ORF stereo-koncert — 12.25 Knjiga — prijatelj otroka — 15.05 Brez jutra — 16.30 Jeruzalem, Jeruzalem — 17.15 Čebelnica Maja — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Kdo bo dedov dedič? — 21.40 Poročila.

PONEDELJEK, 26. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 šole s celodnevno organizacijo — 10.30 Idealni par — 12.00 Poročila iz parlamenta — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Živalski svet — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Detektiv Rockford: telefonski klic zadostuje — 21.50 šport.

TOREK, 27. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Surovine svetovnega gospodarstva — 10.30 Divje vode — 12.10 Edgar iz Tamaracka ali novi čas — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Carčin sel — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Kočijaž Mili — 23.00 Poročila.

SREDA, 28. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina — 10.05 Adalbert Stifter — 10.35 Film o obupanji ženi — 12.00 Refleksije o Irski —

12.15 Teleobjektiv — 13.00 Redakcija — 17.00 Globus — 17.30 Viki in močni moške — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Robinovo gnezdo — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Polnočna shriljivka — 22.00 Zrcalne slike — 22.15 šport — 22.30 Poročila.

ČETRTEK, 29. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Mesto dela zgodovino — 10.00 Polnočna shriljivka — 12.15 Washington — zadnja vrata — 13.00 Redakcija — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Slika ni potrebna — 21.50 Biotehnologija — čudežna industrija prihodnosti? — 22.35 šport — 0.00 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 25. 1.: 17.25 Pregled sporeda — 17.30 šola s celodnevno organizacijo — 18.00

Knjiga — prijatelj otroka — 18.30 Vi želite — mi zaigramo — 19.00 Najhitrejša miš Mehike — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zdravstveni obzornik — 21.20 Politika v petek z deset pred deseto — 22.20 Do grenkega preloma — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 24. 1.: 10.55 Les Gets: Veleslalom za ženske — 12.55 Wengen: smuk za moške — 14.25 Les Gets: veleslalom za ženske, 2. tek — 17.00 Draga družina — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Les Gets: veleslalom za ženske, smuk za moške (posnetek) — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Rihard III — 22.40 Obračun v Gun Hillu — 0.10 Poročila.

NEDELJA, 25. 1.: 9.55 Wengen: slalom za moške, 1. spust — 12.55 Slalom za moške, 2. spust — 16.00 Pregled sporeda — 16.05 Rokomet — 17.15 Nothing sacred — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Maškarada — 22.05 šport — 22.00 Charlie Chan v Reno — 23.30 Poročila.

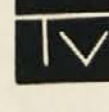
PONEDELJEK, 26. 1.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Znanje danes — 18.30 Orientacija — 19.00 Najhitrejša mehiška miš — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Edgar iz Tamaracka ali novi čas — 21.05 Šilling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Oblak med zobmi — 23.50 Poročila.

TOREK, 27. 1.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Arheologija svetega pisma — 18.30 Galerija — 19.00 Najhitrejša mehiška miš — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merian — 21.05 O filmu — 21.50 Deset pred deseto — 22.00 Klub 2.

SREDA, 28. 1.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Po Avstriji — 19.00 Najhitrejša mehiška miš — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura v sredo — 21.00 Svet knjige — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Vincent van Gogh — življenje strasti — 0.15 Poročila.

ČETRTEK, 29. 1.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Brez nagobčnika — 19.00 Najhitrejša mehiška miš — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Velika priložnost — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 25. 1.: 10.00 Zimski šolski spored — 17.15 Poročila — 17.20 Olimpiada smeha — 17.50 Domači ansambli — 18.20 Obzornik — 18.30 Sodobna medicina — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.24 TV nocoj — 19.30 Dnevnik — 20.00 Naša krajevna skupnost — 20.45 Jazz na ekranu —

21.00 župan v Casterbridge — 21.55 V znamenju — 22.10 Divji deček.

SOBOTA, 24. 1.: 9.10 Poročila — 9.15 Vrtec na obisku — 9.30 Sebastijanova babica — 9.45 Z besedo in sliko — 10.00 Tovarišija — 10.30 Pisani svet — 11.00 Dokumentarna oddaja — 11.30 Delaj z glavo — 12.00 Trsje in blato — 12.55 Wengen: Smuk za moške — 15.45 Poročila — 15.50 Prijazne morske pošasti — 17.15 Košarka — 18.55 Naš kraj — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Sprehod po kvintnem krogu — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Cirkus — 21.25 Beg, ameriški celovečerni film — 23.00 TV Kažipal — 23.20 Poročila.

NEDELJA, 25. 1.: 8.00 Poročila — 8.05 modrerepa račka — 8.30 Beli kamen — 9.55 Slalom za moške — 11.10 Kažipal — Narodna glasba — 12.00 Ljudje in zemlja — 12.55 Slalom za moške — 14.00 Igre na snegu — 15.00 Poročila — 15.05 Zakonca orlov — 16.25 Sestanek v nebotičniku — 17.25 Športna poročila — 17.35 Rokomet — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Veliko mesto — 21.20 Zanima me — 21.50 V znamenju — 22.10 športni pregled.

PONEDELJEK, 26. 1.: 10.00 Zimski šolski spored — 17.00 Poročila — 17.05 Minigodci v glasbeni deželi — 17.15 Človekovi prijatelji — 17.40 Veleslalom za moške — 18.05 Metodologija političnega dela — 18.25 Spekter — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Profesor Klepec — 22.10 V znamenju — 22.25 Ali se med seboj dovolj poznamo.

TOREK, 27. 1.: 10.00 Zimski šolski spored — 17.15 Poročila — 17.20 Glasba narodov — 18.05 Mali svet — 18.35 Obzornik — 18.45 Obramba in samozadržita — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Misel za prakso — 21.05 Objubljenega dežela — 22.05 V znamenju — 22.20 Zgodovina opere: Španske operne zvezde.

SREDA, 28. 1.: 10.00 Zimski šolski spored — 17.15 Poročila — 17.20 Z besedo in sliko — 17.40 Ukročeno oko — 18.10 Okrogli svet — 18.20 Obzornik — 18.35 Od vsakega jutra raste dan — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Emitai — 21.45 Miniature — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 29. 1.: 10.00 Zimski šolski spored — 17.25 Poročila — 17.30 Tovarišija — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.25 Obzornik — 18.35 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.22 TV nocoj — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbeni četrtek — 21.35 625 — 22.15 V znamenju.

SLOVENSKE ODDAJE RADIO CELOVEC

PETEK, 25. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Domača imena — Za kratek čas.

SOBOTA, 24. 1.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 25. 1.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 26. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Napoved sporeda — Koncert Kernjakovih pesmi (4. del).

TOREK, 27. 1.: 9.30 Pisani svet — 14.10 Koroški obzornik — Ob zvokih tamburic — Zanimalo vas bo.

SREDA, 28. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Mlada grla — Koroški kulturni pregled.

ČETRTEK, 29. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Kdo je za koga?

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Celovec / Klagenfurt, Gasometergasse 10, tel. 32 550 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Občinska skupščina in
družbenopolitične
organizacije občine
Slovenj Gradec

*želijo
rojakom na Koroškem
srečno in uspešno novo leto 1981!*

*želi v novem letu
mного sreče in uspehov!*

—ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK—

Zahomec - mednarodna skakalna tekma

V soboto je športno društvo Zahomec organiziralo na 60-meterski skakalnici mednarodno tekmovanje za „Ziljski pokal“. Udeležilo se ga je 51 skakalcev iz Koroške in Slovenije (z odsotnostjo so spet blesteli Italijani). Posebnost te skakalne prireditve je bila v tem, da so se udeležili tudi trije prominentni skakalci za svetovni pokal — Hans Millonig, Hans Wallner, oba iz zahomškega gnezda ter Alfred Grojer (SV Villach).

27. mednarodno tekmovanje je otvoril predsednik Športnega društva Zahomec dr. Janko Wiegele. Potek skakalne prireditve je bil dvojezičen. Obisk je bil, če pomislimo, da so na tekmi sodelovali tako prominentni skakalci — slab, kar je predvsem krivda organizatorja, ki je premalo poskrbel za reklamo. Pohvaliti pa je treba, da je bila skakalnica odlično pripravljena. Največ lovorik so spet odnesli Za-

homčani: v splošnem razredu sta zmagala domačina Millonig (Zollwache Kärnten) 240,5 (58,5/59) in Wallner (ŠD Zahomec) 237,1 (58/59) pred Grojerjem (SV Villach) 230,4 (56,5/56,5).

Pri mlajši mladini je bil spet uspešen Franci Wiegele (ŠD Zahomec) 189,2 (50,5/51) pred Erichom Kreuzerjem (SV Bleiberg) 184 (49,5/50,5). 3. je bil Gabriel Pipp (ŠD Zahomec) 175 (49/48,5).

Pri starejši mladini je zmagal Walter Schwarz (SC Velden), 2. Gerhard Pipp (ŠD Zahomec) 181,8 (50,5/50,5), 3. Tomaž Feilan (Jugoslavija) 179,7 (50/49).

Pri juniorjih je zmagal Heinz Koch (SV Villach) 214,8 (53/55); 2. Reinhard Schluga (KSG) 174,6 (48/49); 3. Karl Pichler (KSG) 168,4 (48,5/47,5).

1. TEK ZA ROŽANSKI POKAL

Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ v Ločah je v nedeljo na tekaški stezi „Schönleiten“ nad Ločami priredilo 1. tek za rožanski pokal, katerega se je udeležilo nad 60 tečakev in tekačic. Tekmovali so v 4 skupinah:

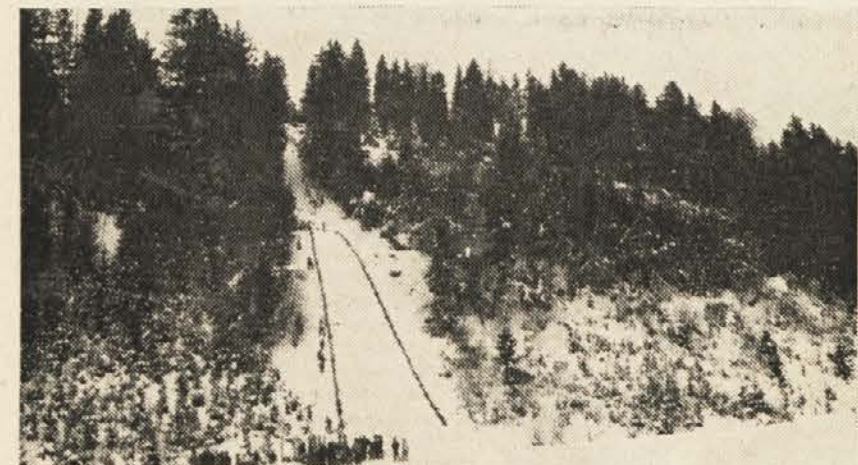
Tek na 2 km: 1. Peter Wrolich, 2. Jürgen Wachter, 3. Prušnik Tatjana.

Tek na 4 km: 1. Folti Kargl, 2. Aleksander Černut, 3. Brigitte Prušnik.

Tek na 14 km (moški): 1. Herman Sobe, Vrba (00,51); 2. Dieter Huber, Beljak; 3. Willi Tschernjak, Bače; 4. Marko Zwitter, Vrata (najboljši mladinec).

Tek na 14 km (ženske): 1. Heidi Wachter; 2. Erika Wrolich.

Prireditve je organizacijsko in finančno podprlo podjetje Elan na Brnci, čas pa je merilo Športno društvo Šentjanž (dr. Partl in Weiß). Organizatorji tega uspelega 1. teka za rožanski pokal se tem potom iskreno zahvaljujejo vsem podjetjem, ki so podprli organizatorja, da je lahko bogato obdaril nadebudne tekmovalce.

Zmagovalca domačina — Hans Millonig in Franci Wiegele

RADIO — TELEVIZIJA

RADIO LJUBLJANA
PETEK, 23. 1.: 4.30 Dobro jutro — 5.20 Rekreacija — 5.30 Jutranja kronika — 6.00 Dobro jutro — 6.10 Prometne informacije — 6.30 Poročila — 6.50 Dobro jutro — 7.00

ljubljeno — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe — 13.00 Iz naših sporedov — 13.20 Obvestila in zabavna

glasbeni literaturi — 18.30 S knjižnega trga — 19.00 Radijski dnevnik — 19.25 Obvestila in zabavna glasba — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z ansamblom Vita Muženiča — 20.00 Uganite, pa vam zaigramo... — 21.00 Poročila — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakah — 22.00 Našim rajakom po svetu — 22.25 Iz naših sporedov — 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Lirični utrinki — 23.10 Petkov glasbeni mozaik.

SOBOTA, 24. 1.: 4.30 Dobro jutro — 4.50 Dnevni koledar — 5.30 Jutranja kronika — 6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem — 6.10 Prometne informacije — 6.20 Rekreacija — 6.50 Dobro jutro, otroci — 7.00 Poročila — 7.30 Iz naših sporedov — 8.08 Pionirski tednik — 9.05 Z radiom na poti — 10.05 Sobotna matineja — 11.00 Poročila — 11.05 Zapoje pesem — 11.20 Po republikah in pokrajinah — 11.40 Zapoje znani.

Poročila — 7.30 Iz naših sporedov — 8.00 Prometne razmere — 8.08 Z glasbo v dober dan — 8.30 Glasbena pravljica — 8.55 Naši umetniki mladim poslušalcem — 9.05 Z radiom na poti — 9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine — 11.35 Znano in pri-

glasba — 13.50 Človek in zdravje — 14.05 Iz Tolminskega v Istro — 14.25 Voščila — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Zabavna glasba — 15.50 Radio danes, radio jutri — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.00 Razgledi po slovenski

Postanimo prijatelji . . .

Sportno poročilo, ki ga pravkar berete se je zgodilo v tork zvečer — 6. januarja. Igral se je hokej na ledu, malce nenavadna športna panoga med mladimi koroškimi Slovenci.

Rekel bi, da je to šport, ki je pa v treh vaseh globaške občine in sicer v Globasnici, Podjuni in Večni vasi, najbolj priljubljen, čeprav je tako utrudljiv.

„Brez dela ne bo leda“, so si mladinci iz teh treh podeželskih vasi vtepli v svoje glave! Zrtvovali so nešteto nočnih ur za tlačenje in škropljenje ledenih površin, ki so pa v že omenjenih vaseh različne velikosti. Trud se je povsem splačal, in tudi ostrí „sibir“ (moja beseda za hudi mraz), ki je bril in še brije, je tudi svoje pripomogel k temu, da led še ni popokal in se stalil. Globašani so bili od vseh najbolj spretni pri delu, saj so si celo ogradili svoje drsališče s širokimi in debelimi deskami in s tem preprečili posipavanje snega na gladki led. Zvarili so si tudi majhna vrata in jih prepletli z žico. Podjunčani in Večani pa so iz lesa „sklanjali“ (zabili) korita-gole, v katere neumorno „žolbajo“ (streljajo) črna gumijasto ploščico.

No, prejšnji tork pa je bilo tako daleč. Prvič, kar se sploh spominjam je mladina iz Podjune zaigrala proti izredno močni ekipi globaških hokejistov. V krepki luči žarometov, ki so osvetljevali celotno veliko „ledeno polje“, je tamkajšnja peterica igralcev „nažgala“ (povedla) v prvi tretjini (igralo se je trikrat po dvajset minut) kar enajst golov.

V odmoru se je podjunskim fantom še prislinil najboljši igralec nasprotnika. Nekako sramežljivi in potrli, so se Podjunčani vendarle „upali“ (drznili) v drugo tretjino. In glej, pred očmi radovednih gledalcev (nekaj jih je vendarle prišlo), so telesno močnejšega nasprotnika (če o takem sploh smem govoriti) premagali v tem delu igre s 6:5. V zadnjem delu (tretjini) pa so bili vnovič za nos boljši in dobili s 7:6. — Končni uspeh Globaščanov, ki se je glasil 22:13 (11:0, 5:6, 6:7) pa kljub temu ni bil v kakršnikoli nevarnosti. S to zmago so tudi nazorno pokazali, kdo da naj komu zadrigne čiznice.

Obenem pa je po mojem ta športni večer posredoval nekoliko tesnejše prijateljstvo med mladincema, ki pravzaprav živita pod eno in isto streho. Mladi Podjunčani do zdaj niso imeli pravega stika, predvsem s tisto globaško mladino (nemško govorečo), ki je vključena v tamkajšnje nogometno moštvo. Ob slovesu pa so si športniki želeli še nadaljnjih takšnih spodobnih iger, pri katerih bi se na novo vzplamenelo prijateljstvo vedno bolj poglubil.

Pri takih medsebojnih igrar (naj bi mladina sodelovala tudi iz vseh ostalih vasi občine!) ne bo poražencev, odšel bi vsakdo kot zmagovalec — premagal bi svoje krivo vedenje, ki ga skriva pred drugim!

Rudi Benetik, igralec podjunskega moštva

PRIREDITVE

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu vabi na dramsko predstavo

POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO

v nedeljo 1. februarja 1981 ob 19.30 uri v Kulturnem domu v Sentprimozu. Gostuje dramska skupina „Oder 73“ SPD „Edinost“ iz Pliberka. Režija: Anita Hudl

Vsi prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Herman Velik“ v Selah Kotu vabi na

KONCERT

v nedeljo 1. februarja 1981 ob 15. uri v Šoli na Kotu.

Sodelujejo: Mešani oktet SPD „Danica“, trio „Korotan“ s pevci, ženski kvartet Kežar in duo Polcer

Prisrčno vabljeni

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ZVEZDA“ V HODIŠAH VABI NA

HODIŠKI PLES

KI BO V SOBOTO, 31. 1. 1981 OB 19. URI PRI ČIMŽARJU V DVORCU ZA PLES IGRA „PLANINSKI SEKSTET“

Slovensko prosvetno društvo „Vrtača“ v Slovenjem Plajberku vabi na

KONCERT

v nedeljo 1. februarja 1981 ob 19.30 uri pri Sereinigu v Podnu.

Sodelujejo Mešani oktet SPD „Danica“, duo Polcer, kvartet Kežar in trio Korotan s pevci

Prisrčno vabljeni

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu v Podjuni vabi na

9. PLES „DANICE“

v soboto 7. februarja 1981 s pričetkom ob 19.30 uri v Kulturnem domu Danica v Sentprimozu.

Za ples igrajo Fantje iz Podjune. Na sporedu bodo še kratki kulturni prispevki — nastop zbora, tria Korotan in mladinske skupine.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Sentjakobu v Rožu vabi na veseloigro

TUJE DEJE

v nedeljo 1. februarja 1981 ob 19.30 uri v farni dvorani v Sentjakobu.

Nove Elanove smučī

Ob priložnosti prireditve v alpskem smučanju za svetovni pokal v Garmisch-Partenkirchnu v ZRN, je eden največjih proizvajalcev smučī na svetu, begunjski Elan predstavil svoje nove kolekcije alpskih smučī. Kot smo že poročali v našem listu, gre pri teh smučeh za nov model, s katerim sta že nastopila v smuku Meli in Vesti. Smučī za slalom in veleslalom so še dosedanji, vendar pa je na vseh nov dizajn. Njihova barva je namreč temnordeča.

Predstavitev novih alpskih smučī in sploh Elanovih smučī je v Ga-Pa imel direktor Elana Dolfo Vojsk. Ob tej priložnosti so se predstavitev udeležili tudi najbolj vidni Elanovi vozači — Stenmark, Križaj, Švicarja Vesti in Meli ter Zeman iz Čehoslovaške.

V bodoče bomo lahko na ekranih barvne TV lažje ugotovili, kdo vozi z Elankami, ker bo njihova barva poudarjena rdeča.

RAZGLAS

Pogrešana Friederike Rozmann, poročena Haller, rojena 30. oktobra 1931 v Dolinčičah pri Pliberku (Avstrija), hči Valentina Rozmanna (1894–1971) in Elisabete, rojene Hutter (1892–1970). Pogrešana je rodila 11. novembra 1950 nezakonsko hčer Elisabeth. Friederike Rozmann se je izselila leta 1952 v Švico, 22. maja 1954 se je poročila v Hirzelu, kanton Zürich, z Albinom Hallerjem, kateri še danes živi v tem mestu. V tem zakonu sta rojeni hčerki: Marianne Sidler, rojena Haller, rojena 1956, in Margit Haller, rojena 1959.

Dne 5. junija 1971 je pogrešana zapustila zakonsko stanovanje v Hirzelu (Švica) in od tega časa ni več glasu za njo. Vsakdo, ki mu je znana usoda pogrešane žene, je obvezan to prijaviti sodišču v Horgenu (Bezirksgerichtskanzlei Horgen, ZH, Schweiz), in to tekom osemnajstih mesecev od dneva razglasa. Po preteku tega roka bo pogrešana uradno razglašena za pogrešana.

Okrajno sodišče Horgen

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Sentvidu in Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec“ v Škocijanu vabita na predvajanje slovenskega barvnega filma po istoimenski noveli Prežihovega Vornaca

„BOJNA POŽIRALNIKU“

v soboto, dne 24. jan. 1981 ob 19.30 uri v Kulturnem domu v Sentprimozu.

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobri vasi in katoliška prosveta vabita na predavanje

„PRAVNA VPRAŠANJA V ZVEZI Z NAKUPOM IN PRODAJO ZEMLJIŠČ“

v petek 30. januarja 1981 ob 19.30 uri v kulturnem domu v Dobri vasi.

Predavatelj: dr. Pavel Apovnik

Vabilo na

KONCERT domačih društev

ki bo v nedeljo 25. januarja 1981 ob 9.30 uri (po maši) v farni dvorani v Sentlipšu.

Sporod oblikujejo: cerkveni pevski zbor iz Sentlipša, plazniška dekleta, manjša in srednja folklorna skupina SPD „Trta“ iz Zitare vasi in moški zbor SPD „Trta“ iz Zitare vasi.

KPD Šmihel vabi na igro

VEST

v soboto 24. januarja 1981 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šmihelu. Nastopa domača igralska skupina.

Katoliški dom prosvete v Tinjah v soboto 24. januarja 1981 od 9. do 17. ure TEČAJ ZA SPRETNE ROKE. Vodi sr. Lucija Klemenjak v ponedeljek 26. januarja ob 19. uri in tork 27. januarja ob 19. uri KUHARSKI TEČAJ „Jedi na žaru“. Vodi sr. Monika Wodiunig

Zveza slovenskih izobražencev v Celovcu

VABILO

na redni občni zbor, ki bo v sredo, dne 28. januarja 1981 ob 18. uri v prostorih restavracije Doma glasbe v Celovcu (vhod Viktringer-Ring!) Po občnem zboru bo mag. dr. Ludvik Karničar, sodelavec inštituta za slavistiko v Gradcu, referiral o jezikovnih raziskovanjih govorov na Obirskem, v Kortah in Selah

Menjava denarja

Stanje v četrtek 15. januarja 1981

Za 100 din dobite	39.— šil.
Za 100 din plačate	44.— šil.
Za 100 lir dobite	1.42 šil.
Za 100 lir plačate	1.51 šil.
Za 100 mark dobite	698.— šil.
Za 100 mark plačate	714.30 šil.